

JRBGS

วารสาร
บัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี

**Journal of Rambhai Barni
Graduate Studies**

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

ISSN: 2651-0618 (Print)

วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี

Journal of Rambhai Barni Graduate Studies

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

ISSN : 2651-0618

เจ้าของ

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

41 หมู่ที่ 5 ถนนรักศักดิ์มงคล ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการแขนงต่าง ๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาบริหารธุรกิจ สาขาการพัฒนชุมชน สาขารัฐศาสตร์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์ สาขานิเทศศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาศิลปศาสตร์ สาขานิติศาสตร์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย ครูผู้สอน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยนำเสนอบทความวิจัย (Research Article) ได้แลกเปลี่ยนแนวคิดและองค์ความรู้

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไฉฉวี ท่องอร่าม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเริญ คังคะศรี

รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.สันติสุข บัณฑิตกุล

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวรัชชนก แพทย์นิมิตร

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รองศาสตราจารย์อภิวรรณ ศิรินนทนา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บวรสรรค์ เจียดำรง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิเศษ วรรณประภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวนีย์ วรรณประภา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภารดี พึ่งสำราญ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพิมล สงกระสันต์

อาจารย์ ดร.สมพงษ์ เลี้ยงมณี

อาจารย์ ดร.เหมือนฝัน คงสมแสง

อาจารย์อังศุมาลิน สุขย์รัตนโชค

Dr. Adi Shaked

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ชันธโชย
รองศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย แจ่มกระจ่าง
รองศาสตราจารย์ ดร.เสีปพงศ์ ธรรมชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุณเดชาชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สมพล พุ่งหว่า
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตน์จรรย์ อาจไธสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาถรพี ชัยมงคล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ศักดิ์ ทิศภาคย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ขุนศรี
อาจารย์ ดร.จำเนียร ชุณหโสภาค
อาจารย์ ดร.กฤษดา เขียววัฒนสุข
อาจารย์ทิพนาด ชาริรักษ์

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ (Peer Review) ประจำปี 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564

รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวนารถ พันธุ์เพ็ง
รองศาสตราจารย์อภิวรรณ ศิริโน้นหนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ รุจิรานุกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพนอ พ่วงแพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิราชย์ นันชนันต์
อาจารย์ ดร.เหมือนฝัน คงสมแสง
อาจารย์ ดร.กานนท์ คุ่มสุภา
อาจารย์ ดร.สุชีพ พิริยะสมิทธิ์
อาจารย์ ดร.ณัฐวัฒน์ แสงภูเขียว
อาจารย์ ดร.ชวนพบ เอี้ยวสานุรักษ์
อาจารย์ ดร.รุ่งอรุณ กระแสสินธ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยศิลปกร
มหาวิทยาลัยนครพนม
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

เจ้าหน้าที่ประจำกองบรรณาธิการ

นางสาวพินนัทธ์ เมธาชัยศิษฐ์

ออกแบบปก

นายณจักร วงษ์ยิ้ม

วาระการตีพิมพ์ ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

การจัดพิมพ์

จัดพิมพ์ฉบับละ 300 เล่ม

การเผยแพร่ฉบับ on-line

www.tci-thaijo.org/index.php/JRBGS

การส่งต้นฉบับ

อีเมล journalofgraduate@rbru.ac.th

เว็บไซต์ www.tci-thaijo.org/index.php/JRBGS

โทรศัพท์ 081 374 3100

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์คำนำ บริษัท ดีไซน์เบอรี่ จำกัด (สำนักงานใหญ่) เลขที่ 248/7 ซอยมิตตคาม ถนนสามเสน
แขวงวังชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 02-884-5933-4

ราคา

ฉบับละ 150 บาท

คำชี้แจง

บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณีนั้นต้องผ่านการพิจารณาให้ความคิดเห็น
รวมทั้งตรวจแก้ไขทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่ทราบชื่อผู้สนับสนุนและผู้สนับสนุนไม่ทราบชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ (Double Blind Peer Review)
ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องที่กองบรรณาธิการวารสารฯ คัดสรรก่อนลงพิมพ์อย่างน้อย 3 ท่าน

**** ข้อความ ข้อคิดเห็น หรือข้อค้นพบ ในวารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี
เป็นของผู้เขียน ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อผลทางกฎหมายใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากบทความ
และงานวิจัยนั้น ๆ โดยมิใช่ความรับผิดชอบ
ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ****

บทบรรณาธิการ

วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี

วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564) ประกอบไปด้วยบทความวิจัยและบทความวิชาการ โดยบทความวิจัยมีดังนี้ 1) การวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของรายการข่าวบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย 2) การดำเนินโครงการสวนป่านุรักษ์สร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในพระตำหนักสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช วัดบางสร้อยเกล้า อำเภอบางบาล จังหวัดจันทบุรี 3) การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี 4) การศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรีและบทความวิชาการ ได้แก่ โอกาสของธุรกิจอาหารผสมกัญชาของไทยและการสื่อสารกับผู้บริโภค ประสิทธิภาพการดำเนินงานสถานศึกษาคุณธรรมอาชีวศึกษา

ท้ายนี้ กองบรรณาธิการวารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี ต้องขอขอบคุณเจ้าของบทความทุกท่านที่ได้ส่งผลงานเข้ารับการพิจารณาเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ช่วยประเมินบทความในวารสารฉบับนี้ทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.สันตสัทธิต์ บัณฑิตตระกูล)

บรรณาธิการ

สารบัญ

1	การวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของรายการข่าว บนแฟนเพจโทรทัศน์ 2	2
	ณัฐฉิณี ชูช่วย	
2	การดำเนินโครงการสวนป่านุสรสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในพระตำริ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช วัดบางสรเก้ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี 12	12
	ธรรคพงศ์ วงษ์สวัสดิ์, พรจิต อรัญยกานนท์, ทรงพล มงคลจิรวัดน์ และ พระปลัดสาธิต ทองเปรม	
3	การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี 22	22
	ศุภวัฒน์ เทียมศรีชื่นกร	
4	การศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัย สารพัดช่างปราจีนบุรี 34	34
	สุทธิพงษ์ ศรีถัน	
5	โอกาสของธุรกิจอาหารผสมกัญชาของไทยและการสื่อสารกับผู้บริโภค 40	40
	กฤษฎคุณ ฝานิตญาณกร	

การวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของรายการข่าวบนแฟนเพจโทรทัศน์ Content analysis and Perception behavior news feed on TV. fan page

ณัฐธินี ชูช่วย¹

Nutthinee Choochaay

Article History

Received: September 15, 2021

Revised: October 31, 2021

Accepted: October 31, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเภทเนื้อหาของข่าวและพฤติกรรมการรับรู้ข่าวที่ปรากฏบนแฟนเพจโทรทัศน์ของผู้รับชมรายการ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทข่าวสารบนโพสต์ต่าง ๆ ที่อยู่ในแฟนเพจรายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบไต่ข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์ โดยเก็บข้อมูลตัวอย่างตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 22 มกราคม 2562 และการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามออนไลน์แบบวัดผลครั้งเดียวเพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ของผู้รับชมรายการ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2562 จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (T-test Groups) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า แฟนเพจรายการข่าวทางโทรทัศน์มีโพสต์ข่าวอาชญากรรมมากที่สุด ส่วนใหญ่คือข้อความพร้อมภาพประกอบ รองลงมาคือการสตรีมมิ่งรายงานข่าว ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับโพสต์คือการกดปุ่มแสดงอารมณ์ร่วม ส่วนการสำรวจผู้อ่านแฟนเพจโทรทัศน์พบว่าติดตามรายการข่าวเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบไต่ข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์ ตามลำดับ โดยติดตามแฟนเพจรายการข่าวทางโทรทัศน์อื่น ๆ ด้วย แฟนเพจรายการโทรทัศน์เป็นเพศชายและหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่อายุ 19-35 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัทเอกชนเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ส่วนตัว 10,000-30,000 บาท ต่อเดือน ใช้เฟซบุ๊กเป็นประจำช่วงเช้าถึงค่ำ (๑๖.0๑-2๒.00 น.) ผ่านโทรศัพท์มือถือ ผู้อ่านเกือบทั้งหมดใช้เฟซบุ๊กทุกวัน ใช้งาน 7 ครั้งขึ้นไปต่อวัน 10-๓๐ นาทีต่อครั้งขึ้นไป โดยเข้าใช้จากทั้งที่บ้านและที่ทำงาน กลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจรายการข่าวทางโทรทัศน์มีแรงจูงใจด้านข่าวสาร ด้านข่าวบันเทิง และด้านข่าวสังคมในระดับมากทั้ง 3 ด้าน

¹ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Lecturer, Department of Faculty of Communication Arts, Bangkokthonburi University

E-Mail natthinee.cho@bkkthon.ac.th *Corresponding author

**บทความนี้ผ่านการนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ Communication Arts RBRU ครั้งที่ 1

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้อ่านมีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องของ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ มีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารแฟนเพจรายการข่าวทางโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันทั้งในเรื่องของ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ และความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการรับข่าวสารในทางบวก

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ประเภทเนื้อหา พฤติกรรมการรับรู้ ความพึงพอใจในการรับรู้ข่าวสาร แฟนเพจโทรทัศน์

Abstract

This research investigates the genre of content on television show' fan page as well as the use satisfactions and the behaviors of readers. The research employed two research methods: content analysis with three television show fan pages (Reaunglaoshownea, Thubthoakaow Amarin 34 and Thairath News Show) from 15 to 22 January 2019 (952 samples) and online questionnaires with their readers from 15 January to 15 April 2019 (400 samples). All data have been analyzed through a classical descriptive and inferential statistics using Frequency; Percentage; Mean and Standard Deviation (S.D.); T-test groups; One-way ANOVA; and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

Regarding to the content analysis, the study shows that crime news were mostly found on television show fan pages. Most of the post used text with the photo/picture and streaming and their content were linked with their news website (s). Reaction was the most popular reaction among readers. Concerning the online questionnaires, the study shows that most readers followed Reaunglaoshownea, Thubthoakaow Amarin 34 and Thairath News Show fan page, respectively. They also followed other television show fan page. Television show fan page readers tended to be both genders, 19-35 years old (Gen Y or Millennial), highly educated, private company officer with a middle income (10,000-30,000 bath per month) they mostly used Facebook from 16.01 to 22.00 pm, via mobile phone daily, more than 7 times per day with a session of 15-30 minutes. Using Facebook at home was the most popular option. They agreed that information, entertainment, and social contact were their 'television show fan page using motives. The intensity (or seriousness) of television show fan page using were rated in a high level.

According to hypotheses testing results, there was no difference in the satisfaction of television show fan page using among readers with different demographic characteristics (gender , age , education , occupation and income) , there was no difference in the intensity of television show fan page using among readers with different demographic characteristics (gender , age , education , occupation and income) , and the satisfactions of television show fan page using among readers positivity associated with the intensity of television show fan page using.

Key words: Genre analysis, Perception Behaviors, Perception of news Satisfied, Television show Fan page

บทนำ

ปัจจุบันสังคมบนโลกใบนี้ได้ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือยุคแห่งสังคมข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มตัว ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย ก้าวหน้าการเชื่อมต่อโลกทั้งใบสามารถทำได้ โดยไม่มีอุปสรรคทั้งด้านเวลาและระยะทาง เรียกได้ว่าเป็นยุคแห่งการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เติบโตอย่างก้าวกระโดด การติดต่อสื่อสารทำได้ง่ายมากขึ้น ไม่ว่าจะอยู่คนละซีกโลก หรือต่างเวลากัน ก็สามารถเชื่อมโยงติดต่อสื่อสารกันได้ เพียงแค่มีสัญญาณโทรศัพท์หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ต เรียกได้ว่า ไม่ว่าจะอยู่ไกลแค่ไหน ก็สามารถสื่อสารกันได้เพียงปลายนิ้วสัมผัส

จากข้อมูลของสถาบันวิจัยและศูนย์ข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตในสหรัฐ ได้แก่ PewInternet, Tnsdigitallife, Neilsen และ Comscoredatamine ได้รวบรวมสถิติเมื่อต้นปี 2555 พบว่า ประชากรทั่วโลกเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากถึง 2,095,006,005 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรโลกทั้งหมด โดยใช้เวลาไปกับอินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 16 ชั่วโมงต่อเดือน ซึ่งโซเชียลเน็ตเวิร์ค เป็นกิจกรรมบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้เวลากันมากที่สุด เฟซบุ๊ก (Facebook) 137,644,000 ครั้งต่อเดือน ยูทูบ (YouTube) มีการเข้าชมวิดีโอราว 40 ล้านครั้งต่อวัน และมีการทวีตข้อความในทวิตเตอร์ (Twitter) ถึง 250 ล้านครั้งต่อวัน สำหรับประเทศไทยจากข้อมูลปี 2554 มีประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 25 ล้านคน และเฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีการใช้มากที่สุดติดอันดับที่ 16 ของโลก และในรอบปี 2554 คนไทยส่งข้อความผ่านทวิตเตอร์มากถึง 451,733,405 ข้อความ ประเมินการว่ามีผู้ใช้ทวิตเตอร์เป็นประจำว่า 909,631 คน และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ (จุฑาภาณี คายะนันท์ , 2554)

ท่ามกลางภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนแปลงไปและการเติบโตขึ้นของเฟซบุ๊ก ผู้วิจัยพบว่ามีการศึกษาลักษณะประชากร แรงจูงใจ และพฤติกรรมของผู้ใช้เฟซบุ๊กอยู่พอสมควร พบว่าคนไทยอเมริกันใช้เฟซบุ๊กอยู่ 72% โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุ 18-29 ปี การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มีรายได้มากกว่า 75,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี และใช้เฟซบุ๊กทุกวัน (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การ

มหาชน) 2554) ในปัจจุบันมีการนำสื่อใหม่มาใช้กับวงการสื่อข้ามผ่านเทคโนโลยี Social Media ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนให้โลกพัฒนาไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วการรับส่งข่าวสารทำได้ด้วยการย้าย เคลื่อนที่ โอนข้อมูล การรายงานข่าวทางโทรทัศน์ก็มีความเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อเช่นเดียวกัน นที ศุกลรัตน์ (2559) กล่าวถึงทิศทางอุตสาหกรรมโทรทัศน์ไทยหลังจากการเพิ่มจำนวนของทีวีดิจิทัลทำให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากสถานีโทรทัศน์ที่มีส่วนแบ่งทางตลาด ในอันดับต้นๆ จะเพิ่มการลงทุนทั้งในด้านการผลิตเนื้อหา และการประชาสัมพันธ์เพื่อรักษากลุ่ม ผู้ชมในระยะยาวเป็นการสร้างความได้เปรียบในการชิงเม็ดเงินโฆษณา แต่การจะรักษากลุ่มผู้ชมที่เป็น ฐานเดิมยังไม่เพียงพอ สถานีโทรทัศน์ยังต้องเร่งทำการเจาะตลาดกลุ่มผู้ชมคนรุ่นใหม่ซึ่งมีพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารที่เปลี่ยนไปจากเดิมเพื่อสร้างเรตติ้งให้สถานีโทรทัศน์ในระยะยาว นอกจากการแข่งขันที่รุนแรงในการแย่งชิงฐานผู้ชมเพื่อสร้างเรตติ้งในกลุ่มทีวีดิจิทัลแล้วผู้ผลิต รายการข่าวยังได้รับผลกระทบจากการเกิดของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ทรงประสิทธิภาพอย่าง Line Twitter Facebook และ Instagram ที่นำพาสารจาก ผู้ใช้ สู่ ผู้ใช้ ส่งผลให้ผู้บริโภคยุคใหม่มีความเชื่อถือข้อมูลที่ได้รับการส่งต่อจากเพื่อน ญาติ มากกว่าสื่อมวลชนอาชีพ เมื่อผู้ชมมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปเปิดรับข่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าสื่อโทรทัศน์ ทำให้สื่อมวลชนจึงจำเป็นต้องนำสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) มาใช้ในกระบวนการสื่อข่าว เพื่อสอดคล้องกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารที่เปลี่ยนไปของประชาชน และสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันระหว่างสำนักข่าว

โครงการวิจัยการวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของรายการข่าวบนแพนเพจโทรทัศน์ เนื่องด้วยผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผู้เข้ารับชมรายการข่าวทางรายการโทรทัศน์ที่มีการเพิ่มช่องทางการรับชมทางแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก โดยเลือกศึกษารายการยอดนิยม 3 รายการ คือ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 3 รายการทูป๊ะข่าว ช่อง 34 อมรินทร์ทีวี รายการไทยรัฐนิวส์โชว์ ช่อง 32 เพื่อศึกษาเนื้อหาของแพนเพจโทรทัศน์ พฤติกรรมการรับรู้ ความพึงพอใจ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งจะเป็นงานวิจัยที่จะพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายในการรับชมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทเนื้อหาของข่าวสารที่ปรากฏบนแฟนเพจโทรทัศน์
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของผู้รับชมรายการข่าวบนแฟนเพจโทรทัศน์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับชมรายการข่าวบนแฟนเพจโทรทัศน์

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับชมรายการที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางแฟนเพจโทรทัศน์แตกต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับชมรายการที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการเปิดรับข่าวสารทางแฟนเพจโทรทัศน์แตกต่างกัน
3. พฤติกรรมในการรับรู้ข่าวสารมีความสัมพันธ์ที่ไม่แตกต่างกันกับความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้ 1.แนวคิดเกี่ยวกับเฟซบุ๊กแฟนเพจ เป็นแนวคิดที่ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของเฟซบุ๊กแฟนเพจ ลักษณะของเฟซบุ๊กแฟนเพจ ประโยชน์ของเฟซบุ๊กแฟนเพจต่อธุรกิจ การนำเฟซบุ๊กแฟนเพจมาใช้เป็นช่องทางนำเสนอข่าวสารไปยังผู้รับชมรายการ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการรายงานข่าวทางรายการโทรทัศน์ เป็นแนวคิดที่ทำให้เข้าใจถึงนิยามของข่าวและการรายงานข่าวโทรทัศน์ ลักษณะของข่าว รูปแบบของรายการข่าวทางโทรทัศน์ ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ ความเป็นมาของรายการข่าวทางโทรทัศน์ ประเภทเนื้อหาของข่าวสารที่นำเสนอทางโทรทัศน์ และผลกระทบของสื่อใหม่ที่มีต่อการรายงานข่าวสารของโทรทัศน์ 3. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร เป็นแนวคิดที่ทำให้เข้าใจถึงปัจจัยและพฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของผู้รับสาร การแบ่งกลุ่มผู้รับสารจากสื่อมวลชน และอิทธิพลของเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารของผู้รับสารจากสื่อมวลชน และ 4.ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจเป็นทฤษฎีที่ช่วยในการทำความเข้าใจถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อ

พฤติกรรมการเลือกเปิดรับสื่อของผู้รับสารซึ่งเป็นทฤษฎีที่ถูกถูกใช้ เป็นทฤษฎีที่ช่วยในการทำความเข้าใจถึงตัวแปรต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกเปิดรับสื่อของผู้รับสารซึ่งเป็นทฤษฎีที่ถูกถูกใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยผู้รับสารที่มีลักษณะกระตือรือร้นในการรับสารจากสื่อมวลชน รวมทั้งถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาพฤติกรรมของผู้รับสารบนสื่อใหม่ ผู้วิจัยจึงนำทฤษฎีนี้มาใช้เป็นกรอบในการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของลักษณะผู้อ่าน ความพึงพอใจ และพฤติกรรมในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ ว่ามีตัวแปรทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และ 5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิยามศัพท์

แฟนเพจโทรทัศน์ หมายถึง หน้าจอที่ผู้พัฒนาเฟซบุ๊กออกแบบให้เจ้าของธุรกิจหรือบุคคลทั่วไปใช้เป็นพื้นที่เผยแพร่แยกออกมา โดยการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง แฟนเพจของรายการโทรทัศน์ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบไต่ข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์

การวิเคราะห์ประเภทเนื้อหาของข่าวสาร หมายถึง การแยกแยะประเภทของโพสต์ (Post) บนแฟนเพจของรายการโทรทัศน์ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบไต่ข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์

การมีส่วนร่วมกับโพสต์ หมายถึง จำนวนครั้งหรือความถี่ในการปรากฏ (Frequency) ของการที่ผู้อ่านมีปฏิสัมพันธ์ มีปฏิสัมพันธ์กับโพสต์ ได้แก่ การกดปุ่มแสดงอารมณ์ การแสดงความคิดเห็น และการกดแบ่งปันข้อมูล

ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ของผู้ชมแฟนเพจโทรทัศน์

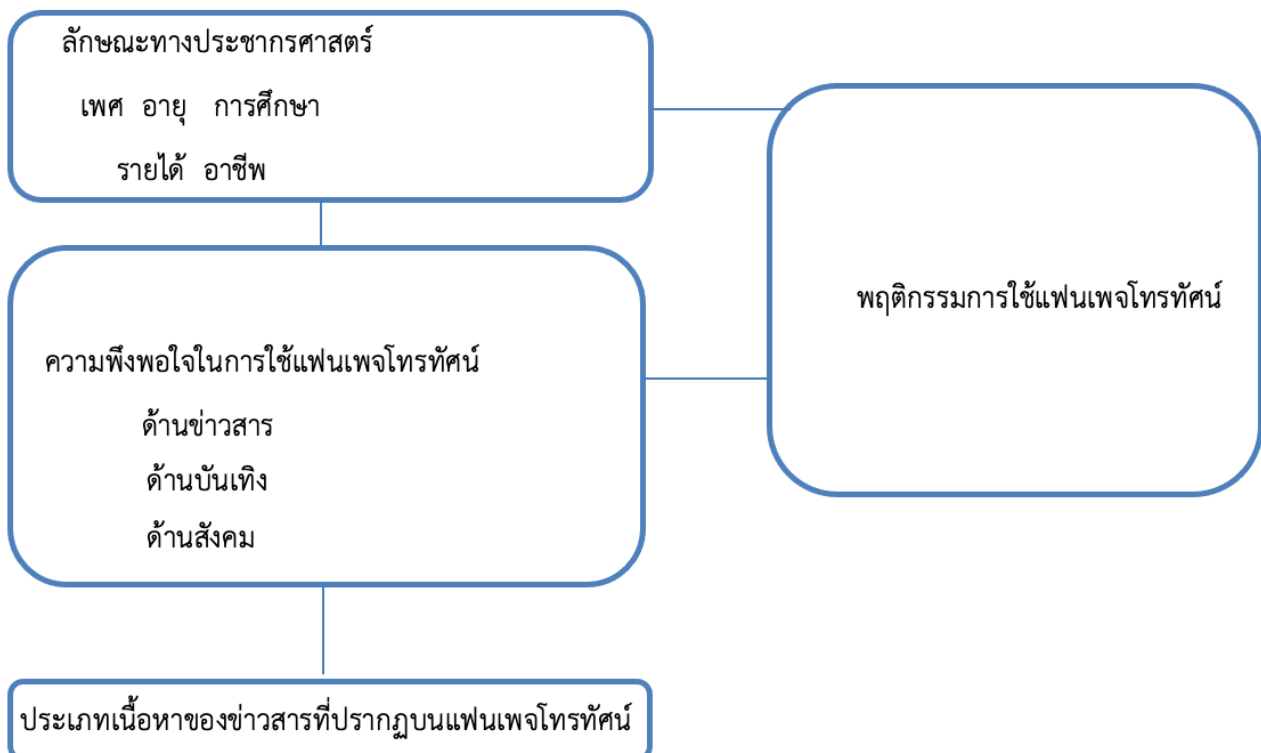
พฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊ก หมายถึง ช่วงเวลาที่ใช้งานเฟซบุ๊ก ช่องทางในการใช้งานเฟซบุ๊ก จำนวนวันในการใช้เฟซบุ๊กต่อสัปดาห์ จำนวนครั้งต่อวันในการใช้เฟซบุ๊ก ระยะเวลาที่ใช้เฟซบุ๊กต่อครั้ง และสถานที่ใช้เฟซบุ๊ก

ความพึงพอใจในการใช้เฟซบุ๊ก หมายถึง ระดับความพึงพอใจในการติดตามประเด็นต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้อ่านติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ ได้แก่ ความพึงพอใจด้านข่าวสาร ความพึงพอใจในการเข้าถึงแฟนเพจโทรทัศน์ ความพึงพอใจในรูปแบบการนำเสนอข่าว โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

พฤติกรรมการใช้แฟมเพจโทรทัศน์ หมายถึง ประเภทเนื้อหาข่าวสารที่ผู้ชมรายการสนใจ ช่องทางที่รับชม ลักษณะการอ่าน แฟมเพจโทรทัศน์ หมายถึง การอ่านหรือชมรายการข่าวทางแฟมเพจโทรทัศน์ที่ถือเป็นกิจวัตรประจำวัน การอ่านหรือชมรายการข่าวทางแฟมเพจโทรทัศน์ที่ทำให้ทันต่อเหตุการณ์/รู้สึกไม่ตกข่าว การอ่านหรือชมรายการข่าวทางแฟมเพจโทรทัศน์ที่ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนคนติดตามข่าว และการอ่านหรือชมรายการข่าวทางแฟมเพจโทรทัศน์เป็นช่องทางหลักสำคัญในการติดตามมากที่สุด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ผู้อ่านหรือผู้ชมรายการข่าวทางแฟมเพจโทรทัศน์ หมายถึง ผู้ใช้เฟซบุ๊กที่กดถูกใจเพื่อติดตามอ่านแฟมเพจของรายการโทรทัศน์ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบ๊ะข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาประเภทข่าวสารบนโพสต์ต่าง ๆ ที่อยู่ในแฟมเพจโทรทัศน์ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบ๊ะข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์ และการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามออนไลน์แบบวัดผลครั้งเดียวเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมรับรู้ข่าวสารและความพึงพอใจในการใช้แฟมเพจโทรทัศน์ของผู้อ่านที่ได้กดถูกใจเพื่อติดตามแฟมเพจของรายการข่าวทางโทรทัศน์อย่างน้อย 1 ใน 3 รายการดังกล่าว ทั้งนี้การวิเคราะห์เนื้อหาช่วยในการตอบคำถามวิจัยข้อ 1 ที่ว่า ประเภทเนื้อหาของข่าวสารที่ปรากฏบนแฟมเพจโทรทัศน์เป็นอย่างไร และการใช้แบบสอบถามออนไลน์จะช่วยตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 และข้อ 3 ที่ว่า ลักษณะของผู้อ่านพฤติกรรม ความพึงพอใจในการใช้แฟมเพจโทรทัศน์จะเป็นอย่างไร และการใช้แบบสอบถามออนไลน์จะช่วยตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 และข้อ ๓ ที่ว่า ลักษณะของผู้อ่าน พฤติกรรม ความพึงพอใจในการใช้แฟมเพจโทรทัศน์จะเป็นอย่างไร

การวิเคราะห์เนื้อหา ประชากรกลุ่มเป้าหมายคือจำนวนโพสต์ที่เกิดขึ้นบนแฟนเพจโทรทัศน์ระดับชาติของไทยที่มีคนกดติดตามสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการทูบ๊ะข่าว Amarin TV 34 รายการไทยรัฐนิวส์โชว์ ผู้วิจัยใช้แบบลงรหัส (Coding Sheet) พร้อมคู่มือการลงรหัส (Coding Instruction) ในการเก็บข้อมูล หน่วยในการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบด้วย 1. หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล (Unit of Analysis) ได้แก่ประเด็นหลัก (Theme) พิจารณาจากการนำเสนอเนื้อหาที่ปรากฏในโพสต์บนแฟนเพจโทรทัศน์และจัดเข้าประเภทของข่าวสารที่กำหนดไว้และ 2. หน่วยในการระบุจำนวน (Unit of Enumeration) ได้แก่ ความถี่ในการปรากฏโดยการนับจำนวนครั้งของการมีส่วนร่วมกับโพสต์ในลักษณะต่าง ๆ ของผู้ติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ตามที่กำหนดไว้ก่อน การเก็บข้อมูลได้มีการทดสอบความเที่ยงตรง (Frequency) แบบลงรหัสให้โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำแบบลงรหัสไปใช้กับผู้ช่วยวิจัยจำนวน 2 คน ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 22 มกราคม 2562 รวม 8 วัน ได้โพสต์รวมทั้งสิ้น 2,826 โพสต์ จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบด้วยวิธีการ 1 เว้น 3 ได้จำนวนตัวอย่างโพสต์รวม 952 โพสต์ แบ่งเป็นแฟนเพจรายการเรื่องเล่าเช้านี้ 337 โพสต์ แฟนเพจรายการทูบ๊ะข่าว Amarin TV 34 350 โพสต์ แฟนเพจรายการไทยรัฐนิวส์โชว์ 265 โพสต์ การวิเคราะห์ ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถามออนไลน์ ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ติดตามอ่านแฟนเพจรายการเรื่องเล่าเช้านี้มีจำนวน 10,567,908 ผู้ติดตามอ่านแฟนเพจรายการทูบ๊ะข่าว Amarin TV 34 มีจำนวน 1,890,432 ผู้ติดตามอ่านรายการไทยรัฐนิวส์โชว์ ณ วันที่ 20 เมษายน 2562 มีจำนวน 109,098 จากนั้นคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยสูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น

(Non-probability sampling) แบบตามสะดวก (Convenient Sampling) เก็บข้อมูลจากผู้ติดตามแฟนเพจโทรทัศน์อย่างน้อย 1 ใน 3 แห่งดังกล่าว โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบแบบสอบถามออนไลน์ได้ด้วยตนเอง (Self-Selection) จาก 1 ตัวเชื่อมโยง (Link) ของแบบสอบถามที่บนแฟนเพจข่าวของโฆษณาบนเฟซบุ๊กผ่าน (Facebook Ad) 2. เพื่อนส่งต่อมายังเพื่อน (Snowball Sampling) แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม ๔ ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ ประกอบด้วยคำถามย่อย 3 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามย่อย 5 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้เฟซบุ๊กโดยทั่วไป ประกอบด้วยคำถามย่อย 6 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ของผู้อ่าน ประกอบด้วยคำถามปลายปิด 3 ด้าน ก่อนเก็บข้อมูลได้มีการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิเทศศาสตร์จำนวน 3 ท่านประเมินว่าข้อคำถามในแบบสอบถามสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ ความสอดคล้อง (Index of Concordance: IOC) สรุปได้ว่าข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อมีข้อมีความเที่ยงตรงใช้ได้และการทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องของการใช้ภาษาและลำดับขั้นตอนในข้อคำถามหลังจากนั้นจึงทดสอบความน่าเชื่อถือในข้อคำถามที่เกี่ยวกับการวัดความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ด้วยวิธีแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) จากสูตรของ Cronbach's Alpha Formula (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541) ผลการทดสอบความเชื่อมั่นในส่วนของความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ได้ค่า Alpha = .888

ดังนั้นสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2562 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2562 จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential- Statistics) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้แก่ การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Groups) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-

Way ANOVA) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ประเภทเนื้อหาของโพสต์ที่ปรากฏบนแฟนเพจโทรทัศน์มากที่สุด คือ ข่าวอาชญากรรมมีจำนวน 180 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 18.9 รองลงมาคือ ข่าวต่างประเทศจำนวน 119 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 12.5 และข่าวเศรษฐกิจจำนวน 115 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 12.1 หากพิจารณาเป็นรายการข่าวจะพบว่า แฟนเพจไทยรัฐนิวส์โชว์และทูปโตะข่าว Amarin TV 34 มีเนื้อหาของโพสต์ที่เป็นข่าวอาชญากรรมมากที่สุด ขณะที่แฟนเพจเรื่องเล่าเช้านี้มีข่าวเศรษฐกิจมากที่สุด ลักษณะเนื้อหาพบว่า โพสต์เกือบทั้งหมดเป็นข้อความและภาพประกอบคือ มีจำนวน 873 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 91.7 โพสต์ เกือบทั้งหมดที่ระบุแหล่งข้อมูลที่ได้จากการผลิตเอง / สื่อในเครือ คือ มีจำนวน 940 โพสต์ คิดเป็นร้อยละ 98.7 การกดปุ่มแสดงอารมณ์เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนแฟนเพจโทรทัศน์มากที่สุด คือมีจำนวน 24,085 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 95.3 จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้อ่านแฟนเพจโทรทัศน์จำนวน 400 คน พบว่าเกือบทั้งหมดติดตามแฟนเพจเรื่องเล่าเช้านี้ จำนวน 362 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 รองลงมาติดตามแฟนเพจทูปโตะข่าว Amarin TV 34 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 และติดตามแฟนเพจไทยรัฐนิวส์โชว์ จำนวนน้อยที่สุด คือ 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30 โดยผู้อ่านทั้งหมดติดตามแฟนเพจโทรทัศน์แห่งอื่น ๆ ด้วย ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ดูรายการข่าวทางโทรทัศน์คือ มีจำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 ส่วนคนที่ดูรายการข่าวทางโทรทัศน์มากที่สุด คือมีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 67.4

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 และเป็นเพศหญิงจำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.0 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-35 ปี จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง 36-51 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.8 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 เป็นพนักงานบริษัทจำนวนมากที่สุด คือ 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาคือ มีอาชีพค้าขาย / อาชีพอิสระ / เกษตรกร / ประมง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ

21.5 รายได้ส่วนตัว 10,000-30,000 บาทต่อเดือนจำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8

กลุ่มตัวอย่างใช้เฟซบุ๊กเป็นประจำช่วงเย็นถึงค่ำ (16.01-22.00 น.) มากที่สุด คือมีจำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 76.3 โดยใช้เฟซบุ๊กผ่านโทรศัพท์มือถือมากที่สุดคือมีจำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 เกือบทั้งหมดใช้เฟซบุ๊กทุกวัน คือมีจำนวน 357 คน คิดเป็นร้อยละ 89.3 ทั้งนี้มีการใช้เฟซบุ๊ก 7 ครั้งขึ้นไปต่อวัน คือมีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 มีระยะเวลาการใช้เฟซบุ๊กต่อครั้ง 15-30 นาทีมากที่สุดต่อวัน คือมีจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.2 กลุ่มตัวอย่างเข้าใช้งานเฟซบุ๊กจากบ้าน / ที่พัก มากที่สุด คือมีจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 69.8 รองลงมาคือใช้งานเฟซบุ๊กจากทุกสถานที่เมื่อมีเวลากลางจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 61.8

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์เพราะความพึงพอใจในด้านข่าวสารในระดับมาก

ความพึงพอใจด้านความบันเทิง 3 อันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ 1. เพราะมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับบทความ / สกู๊ปที่มีเนื้อหาสนุกชวนติดตาม 2. เพราะมีการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องตลกขบขัน / เรื่องลึกลับ / ภาพหรือคลิปเด็ด และ 3. เพราะมีการนำเสนอเกี่ยวกับคำคม สำนวน คติพจน์ และบทเพลง / ดนตรี / แฟชั่น โดยทั้ง 3 ลำดับเป็นความพึงพอใจในระดับมาก ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างติดตามเฟซบุ๊กแฟนเพจโทรทัศน์เพราะความพึงพอใจด้านความบันเทิงในระดับมาก และความพึงพอใจด้านสังคม 3 ลำดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์คือ 1. เพราะช่องทางในการแบ่งปันเรื่องราวไปยังเพื่อนได้ 2. เพราะมีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น และ 3. เพราะมีช่องทางในการแสดงอารมณ์โดยทั้ง 3 ลำดับเป็นความพึงพอใจในระดับมาก ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์เพราะความพึงพอใจด้านสังคมในระดับมาก

กลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์มากกว่า 2 ปีมากที่สุด คือมีจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 ส่วนใหญ่อ่านโพสต์จาก News Feed (Timeline) จำนวน 298 คน คิดเป็นร้อยละ 74.5

พฤติกรรมการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ 3 ลำดับแรก พบว่าคือ 1. การอ่านแฟนเพจโทรทัศน์ให้ทันเหตุการณ์ / ไม่ตกข่าว 2. การอ่านแฟนเพจโทรทัศน์ถือเป็นช่องทางหลักสำคัญในการ

ติดตามข่าวสารและ 3.การอ่านแฟนเพจโทรทัศน์ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนคนติดตามข่าวสารโดยทั้ง 3 ลำดับเป็นพฤติกรรมการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ในระดับมาก ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้อ่านมีลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องของ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้ มีพฤติกรรมรับรู้ข่าวสารแฟนเพจรายการข่าวทางโทรทัศน์ไม่แตกต่างกัน ผู้ที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกันทั้งในเรื่องของ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ และความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการรับข่าวสารในทางบวก

อภิปรายผล

ประเภทเนื้อหาของโพสต์บนแฟนเพจโทรทัศน์ที่ศึกษา 3 ลำดับแรกพบว่าเป็น ข่าวอาชญากรรม ข่าวต่างประเทศ และข่าวเศรษฐกิจตามลำดับ แฟนเพจทูตข่าว Amarin TV 34 และแฟนเพจไทยรัฐนิวส์โชว์ มีเนื้อหาโพสต์ที่เป็นข่าวอาชญากรรมมากที่สุด ขณะที่แฟนเพจเรื่องเล่าเช้านี้มีโพสต์ที่เป็นข่าวเศรษฐกิจมากที่สุด โพสต์ทั้งหมดที่พบเป็นข้อความพร้อมภาพประกอบ โดยพบการถ่ายทอดสด (Live) ตามช่วงเวลาของการออกอากาศจริงบนสถานีวิทยุโทรทัศน์ดิจิทัล และพบคลิปวิดีโอข่าวสั้นบนแฟนเพจไทยรัฐนิวส์โชว์ สอดคล้องกับบรรณารักษ์ (2549) ที่ระบุว่าอินเทอร์เน็ตช่วยให้ผู้รายงานข่าวสารสามารถนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบสื่อผสมได้ กล่าวคือสามารถนำเสนอในรูปแบบของตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และ/หรือ เสียงเข้าไว้ด้วยกัน นอกจากนี้โพสต์เกือบทั้งหมดระบุแหล่งข้อมูลที่มาจากการผลิตเอง / สื่อในเครือ โดยผู้อ่านสามารถกดรูปหรือข้อความที่มีตัวเชื่อมโยงเพื่ออ่านต้นฉบับที่เว็บไซต์หลักได้ ดังที่ ทิวกูรีและริดเทิน (Tewksbury and Rittenberg, 2012) และอิงค์ควิตต์ดอตคอม (2557) ยืนยันว่าเฟซบุ๊กสามารถทำตัวเชื่อมโยงช่วยดึงคนเข้าเว็บไซต์ (Traffic) หลักได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำ Search Engine Optimization (SEO) ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้อีกด้วย

ส่วนการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้อ่านที่มีต่อโพสต์นั้นพบว่า การกดปุ่มแสดงอารมณ์เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบนแฟนเพจโทรทัศน์มากที่สุด คือ มีจำนวน 24,085 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 95.3

รองลงมาคือ การกดแบ่งปันข้อมูลจำนวน 734 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 2.9 และการแสดงความคิดเห็นมีจำนวนน้อยที่สุด 450 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.8 สอดคล้องกับกับบรรณารักษ์ (2549) ที่ระบุว่า การเสนอข่าวบนสื่อออนไลน์ ผู้อ่านสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถโต้ตอบกับเนื้อหาได้ อาจเรียกได้ว่า การเสนอข่าวบนสื่อออนไลน์มีลักษณะเป็นสื่อเชิงโต้ตอบ ซึ่งการนำเสนอข่าวทางรายการโทรทัศน์ไม่สามารถทำได้ ส่วนสาเหตุที่ผู้อ่านโพสต์บนแฟนเพจโทรทัศน์มีการกดปุ่มแสดงอารมณ์มากที่สุด อาจเป็นเพราะการกดปุ่มแสดงอารมณ์มีความสะดวก รวดเร็วและง่ายกว่าการมีปฏิสัมพันธ์ลักษณะอื่น อีกทั้งไม่ต้องใช้ความคิดวิเคราะห์มากนัก

การสำรวจผู้อ่านด้วยแบบสอบถามออนไลน์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด (9 ใน 10 คน) ติดตามแฟนเพจเรื่องเล่าเช้านี้ รองลงมาคือติดตามแฟนเพจทูตข่าว Amarin TV 34 (6 ใน 10 คน) และติดตามแฟนเพจไทยรัฐนิวส์โชว์จำนวนน้อยที่สุด (3 ใน 10 คน) โดยทั้งหมดติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ที่อื่น ๆ ด้วย

การศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้รับสารเป็นการศึกษาบนพื้นฐานของการมองว่าผู้รับสารเป็นตลาดที่องค์กรสื่อสารมวลชนด้านข่าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำ ความเข้าใจเพื่อตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น (Tewksbury a Rittenberg, 2012) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ติดตามแฟนเพจโทรทัศน์เป็นเพศชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน มีอายุระหว่าง 19-35 ปี (GenYหรือ Millennial) รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง36-51 ปี (GenX) ทั้งนี้ ร็อบบินส์ (Robbins,1996 อ้างถึงในเดชะวัฒนไพศาล,2552:5) กล่าวว่า กลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย (Gen Y) มีวุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่น้อยกว่ากลุ่มเจนเนอเรชั่นเอ็กซ์ทั้งนี้กลุ่มเจนวายมีลักษณะเด่นคือชอบตั้งคำถามอยู่เสมอ ชอบใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อกับเพื่อนฝูงเปิดรับสื่อต่าง ๆ ได้อย่างคุณลักษณะทัศนคติและพฤติกรรมของคนกลุ่มนี้มีแนวโน้มในการดำเนินชีวิตที่รวดเร็วเป็นตัวของตัวเองสูง ต้องการการยอมรับและความเข้าใจกลุ่ม ต้องการให้คนอื่นเห็นว่าตนเองเป็นคนสำคัญ ชอบอะไรที่ทำหาย อยากรู้ อยากเห็นแต่แฝงด้วยอารมณ์ที่อ่านไหว ต่อสถานการณ์สิ่งเร้า และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (Howe and Strauss,๒๐๐๐,Eisner Martin,๒๐๐๕; Glass, ๒๐๐๗ อ้างถึงในเดชะวัฒนไพศาล,๒๕๕๒:๖)

สำหรับตัวแปรลักษณะทางประชากรศาสตร์อีกสามตัวแปรที่น่าสนใจ คือ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัท รายได้ส่วนตัวต่อเดือน 10,000-30,000 บาท หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งกลุ่มผู้ติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงและมีรายได้ปานกลาง จึงสอดคล้องกับ Pew Research Center (2008) และจุฑามณี คายะนันท์ (2554) ที่พบว่าคนที่ติดตามอ่านข่าวสารจากสื่อมวลชนมักมีรายได้ปานกลางขึ้นไปและมีการศึกษาดี ด้านพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กโดยทั่วไปของผู้อ่านแฟนเพจโทรทัศน์ ผลการวิจัยกลุ่มตัวอย่างใช้เฟซบุ๊กเป็นประจำช่วงเย็น (16.00-22.00 น.) มากที่สุด โดยใช้ผ่านโทรศัพท์มือถือมากที่สุด เกือบทั้งหมดใช้เฟซบุ๊ก 7 ครั้งขึ้นไปต่อวัน ใช้เฟซบุ๊กต่อครั้ง 15-30 นาทีมากที่สุด จากที่พักมากที่สุด รองลงมาในจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือใช้งานเฟซบุ๊กจากทุกสถานที่เมื่อมีเวลาว่าง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักยุทธศาสตร์ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2559) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม 85.5% ใช้อินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟนมากที่สุด เป็นเวลาเฉลี่ย 6.2 ชั่วโมงต่อวัน สาเหตุที่อุปกรณ์นี้ได้รับความนิยมมากเป็นเพราะการแข่งขันด้านราคาและนโยบายส่งเสริมการขายของผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ทำให้ใครๆ ก็สามารถเป็นเจ้าของเครื่องโทรศัพท์

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างติดตามเฟซบุ๊กแฟนเพจโทรทัศน์เพราะความพึงพอใจด้านความบันเทิงในระดับมาก ความพึงพอใจทางด้านความเป็นสังคม 3 ลำดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์คือ 1. เพราะช่องทางในการแบ่งปันเรื่องราวไปยังเพื่อน 2. เพราะมีช่องทางในการแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น 3. เพราะมีช่องทางในการแสดงอารมณ์ (ถูกใจ รัก หัวเราะ ว้าว เสียใจ โกรธ) โดยทั้ง 3 ลำดับเป็นความพึงพอใจในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่านอกจากการติดตามอ่านข่าวสารแล้ว ผู้อ่านก็ต้องการความบันเทิงและสังคมจากแฟนเพจโทรทัศน์ด้วย ซึ่งตรงกับการศึกษาของสม็อก เอ ลิสัน ลาเป และวอร์ (Smock, Ellison, Lape and Wohn, 2011) ที่พบว่าผู้ใช้งานเฟซบุ๊กมีความพึงพอใจในการใช้เฟซบุ๊กเพื่อ 1.การพักผ่อนหย่อนใจ / สร้างความบันเทิง 2.การแบ่งปัน

ข้อมูล 3.การหลบหนีจากโลกความเป็นจริง 4.ความทันสมัยและความเป็นเพื่อน 5.ความเป็นมืออาชีพ 6.การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 7.การใช้งานเพื่อฆ่าเวลา 8.เพื่อให้รู้จักเพื่อนใหม่ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบความพึงพอใจ 3 ด้าน จะพบว่ามีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน แต่ความพึงพอใจด้านสังคมมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเล็กน้อย กล่าวคือ ความพึงพอใจด้านข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยรวม 3.53 ความพึงพอใจด้านความบันเทิง 3.41 มีค่าเฉลี่ยรวม และ ความพึงพอใจด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยรวม 3.59

ส่วนพฤติกรรมการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างติดตามแฟนเพจโทรทัศน์มากกว่า 2 ปีมากที่สุด โดยอ่านโพสต์จากแฟนเพจโทรทัศน์ผ่าน News Feed (Timeline) ของเฟซบุ๊กส่วนตัวมากกว่าอ่านจากหน้าหลักแฟนเพจโทรทัศน์ ส่วนพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ 3 ลำดับแรก พบว่า คือ 1.การอ่านแฟนเพจโทรทัศน์ทำให้ทันเหตุการณ์ / ไม่ตกข่าว 2. การอ่านแฟนเพจโทรทัศน์ถือเป็นช่องทางหลักที่สำคัญในการติดตามข่าวสาร และ 3.การอ่านแฟนเพจโทรทัศน์ทำให้รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนคนติดตามข่าวสาร โดยทั้ง 3 ลำดับเป็นพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารในระดับมาก ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ในระดับมาก สอดคล้องกับปาร์คและลี (Park and Lee, 2014) ที่พบว่าพฤติกรรมในการใช้เฟซบุ๊ก (Facebook Intensity) มีลักษณะคือ ผู้ใช้รู้สึกว่าเฟซบุ๊กเป็นส่วนหนึ่งของกิจวัตรประจำวัน สิ่งที่ต้องทำทุกวัน และผู้ใช้เฟซบุ๊กรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนเฟซบุ๊ก สอดคล้องกับทิวกบูร์และริดเทนเบิร์ก (Tewksbury and Rittenberg, 2012) ที่ระบุว่าคนมักเปิดรับสื่อมวลชนด้านข่าวเพื่อไม่ให้ตนเองตกข่าว

การทดสอบสมมุติฐานพบว่า ความพึงพอใจในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์ ในทางบวกกล่าวคือยิ่งผู้อ่านมีความพึงพอใจมากเท่าไรก็จะมีพฤติกรรมการใช้แฟนเพจโทรทัศน์มากขึ้นเท่านั้น ข้อค้นพบในประเด็นนี้ยืนยันแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่ว่า ผู้รับสารจากสื่อ (ในกรณีนี้คือเฟซบุ๊กแฟนเพจหนึ่งซึ่งเป็นสื่อใหม่) มีความกระตือรือร้น (Active reciever) การเลือกเปิดรับข่าวสาร ไม่ได้รอคอยข่าวสาร (Passive reciever) ตาม

ที่สื่อกำหนดว่าเนื้อหาใดควรเปิดรับหรือไม่ควรเปิดรับ โดยความกระตือรือร้นนี้เป็นมีความพึงพอใจเป็นลักษณะทางจิตวิทยา ตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดให้ผู้รับสารเลือกเปิดรับข่าวสารใดจากช่องทางใด เมื่อใดก็ตามที่สื่อต้องการทำความเข้าใจผู้รับสาร ตัวแปรนี้เป็นตัวแปรสำคัญมากสื่อไม่ควรมองข้ามและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การวิจัยค้นพบว่าความพึงพอใจในการติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ด้านข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการใช้แฟนเพจโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือความความพึงพอใจด้านสังคม และความพึงพอใจด้านความบันเทิงตามลำดับ อาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะแฟนเพจโทรทัศน์ผลิตโดยช่องสถานีโทรทัศน์ซึ่งมีบทบาทหน้าที่หลักในการนำเสนอข่าวสารมายังประชาชน ความพึงพอใจในด้านนี้ของผู้อ่านจึงมีความชัดเจนมากที่สุดตามแนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ (Media Selectivity) และทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (Uses and Gratifications) ที่มีหลักการว่าการเปิดรับสื่อได้รับผลมาจากปัจจัยด้านสังคมและจิตวิทยา โดยความพึงพอใจในการใช้สื่อถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำให้คนเลือกเปิดรับรับข่าวสารจากสื่อ (Katz et al., 1974 cited in McQuail, 2010; Tewksbury and Rittenberg, 2012)

ข้อเสนอแนะจากผลวิจัยครั้งนี้

1. ผลการวิจัยพบว่าผู้ติดตามแฟนเพจโทรทัศน์ไม่ได้ติดตามเพียงแค่แฟนเพจใดแฟนเพจหนึ่งเท่านั้น หากแฟนเพจโทรทัศน์แห่งใดตอบโจทย์เรื่องของเนื้อหา และความพึงพอใจในการใช้ได้มากกว่าก็จะคลิกเข้าอ่านหรือมียอดการเข้าชมในเชิงลึกที่มากขึ้น การที่มียอดเข้าชมและผู้ชมมีส่วนร่วมก็จะนำมาซึ่งเม็ดเงินโฆษณาที่มากขึ้น ส่งผลต่อการติดตามในระยะยาวต่อไป
2. ผู้อ่านยังไม่ค่อยมีส่วนแบ่งปัน แชร์ หรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโพสต์มากนัก ซึ่งหาแอดมินเพจสามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านที่สนใจรับข่าวสาร สังคม บันเทิง คาดว่าจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่านี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาในประเด็นของแฟนเพจรายการข่าวทางโทรทัศน์ งานวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำไปต่อยอดได้ เพิ่มประเด็นที่รอบด้านมากขึ้น เนื้อหาอาจเป็นรายการวาไรตี้ หรือ ศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่นตัวแปรของการนำไปใช้ประโยชน์ในแฟนเพจโทรทัศน์ หรือศึกษาตัวแปรสื่อ Social Media อื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกับโทรทัศน์ เช่น YouTube , Tik Tok เป็นต้น

บรรณานุกรม

- จุฑามณี คายะนันท์. (2554). พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กดอทคอม [สารนิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล. (2552). การรับรู้คุณลักษณะเจเนอเรชันวายและแรงจูงใจในการทำงาน : มุมมองระหว่างเจเนอเรชันต่าง ๆ ในองค์กร. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 31(18), 121-131.
- นรินทร์ นาเจริญ. (2549). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการรายงานข่าว. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. (2541). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมสุข หินวิมาน. (2546). ปัจจัยในการสื่อสาร เอกสารการสอนในชุดวิชาทฤษฎีและพฤติกรรมสื่อสาร. หน่วยที่ 5 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สื่อใหม่ทางรอดสื่อเก่าคอนเทนต์เจาะเจเนอเรชัน. (2558, 25 สิงหาคม). กรุงเทพธุรกิจ.
- สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2559 (2562, 2 กุมภาพันธ์). http://www.m-society.go.th/article_attach/17972/20096.

การดำเนินโครงการสวนป่านุสรสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในพระตำริ

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช วัดบางสระเกล้า

อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

Suan Punsuk Sarngchard Project of the Sufficiency Economy Concept by

Somdet Phra Ariyavongsagatayana Somdet Phra Sangharaja

Watbangsrakao District Laem Sing Chanthaburi

ธรรตพงษ์ วงษ์สวัสดิ์¹ พรจิต อรัญยานนท์² ทรงพล มงคลจิรวัดน์³ พระปลัดสาธิต ทองเปรม⁴

Thutsapong Wongsawad, Pornjit Arunyananon, Songphol Mongkoljeerawat,

Phrapalad Sathit Thongprem

Article History

Received: September 29, 2021

Revised: October 31, 2021

Accepted: October 31, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบการดำเนินโครงการสวนป่านุสรสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเกล้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคการดำเนินโครงการสวนป่านุสรสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วัดบางสระเกล้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ประชากรที่ใช้วิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนบางสระเกล้า จำนวน 766ครัวเรือน การเลือกสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มเป้าหมายแบบง่าย ครัวเรือนละ 1 คน โดยเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทน มีขนาดเป้าหมาย 261 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบ ได้แก่ t-test F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffé

¹ คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

Faculty of Social Sciences and Education Thongsook College,

* Corresponding author E-mail: fonfhar@hotmail.com

² หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้พูดภาษาอื่น (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยทองสุข

Bachelor of Arts Program, Bachelor of Arts Teaching English to Speakers of Other Languages (BA TESOL) Thongsook College

³ กรรมการผู้จัดการ บริษัท นวจักร ออโตเมชัน จำกัด

Manager Director Navajak Automation Co., Ltd.

⁴ เลขานุการเจ้าคณะอำเภอแหลมสิงห์, ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบางสระเกล้า

Secretary to the Ecclesiastical District officer Laem Sing, The Deputy Abbot Wat Bangsrakao

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการดำเนินโครงการสวนป่านุสรสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยด้านการลดรายจ่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเพิ่มรายได้ และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2) การเปรียบเทียบการดำเนินโครงการสวนป่านุสรสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผลการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่าการดำเนินโครงการ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัญหาอุปสรรคพบว่า ชุมชนขาดงบประมาณที่สนับสนุนการลงทุน งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถขับเคลื่อนโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ หากมีหน่วยงานให้การสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอ ชุมชนสามารถนำต้นแบบโครงการสวนป่านุสรไปใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรให้องค์ความรู้ โดยอาศัยความร่วมมือให้ชุมชนเห็นคุณค่าและศักยภาพของตนเอง สนับสนุนให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

คำสำคัญ: โครงการสวนป่านุสรสร้างชาติ ต้นแบบ แปลงผัก เศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this study are to 1) Compare Suan Punsuk Sarnghard Project of the sufficiency economy Watbangsrakao, classify personal factors 2) Study of problems and obstacles Suan Punsuk Sarnghard Project of the sufficiency economy Watbangsrakao District Laem Sing Chanthaburi, population of 766 families, simple random sampling of 1 person per household as head family or representative, has target of 261 people, tools used to collect data is questionnaire, the statistics used for data analysis were mean and standard deviation, the statistics used to analyze data t-test, F-test, One Way ANOVA analysis of variance and method was also used Scheffé.

The results of research were as follow 1) Suan Punsuk Sarnghard Project of the sufficiency economy overall, there was high level of success, by reducing expenses with the most average, followed by generosity, participation, increase income and environmental conservation. 2) Comparison results Suan Punsuk Sarnghard Project of the sufficiency economy, classified by personal factors different found gender, age, level of education average monthly income and the number of household member, there are different opinions, when testing individual differences found that the project performance was at high level different with statistical significance at .05, when classified by occupation It appears that the project has not different, with statistical significance at .05 and 3) Problems and obstacles found community lacks the budget to support investment, budget is key factor that can drive project efficient, If there is an agency to provide adequate budget support, the community can actually use the prototype of Suan Punsuk Project as concrete and maximum effectiveness, sustainable development should knowledge, relying on cooperation with the community self-value and potential encouraging people to think and solve problems.

Keyword: Suan Punsuk Sarnghard Project, Prototypes, Vegetable Field, Sufficiency Economy

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดยาวนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อยุค Thailand 4.0 ซึ่ง Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (บวร เทศารินทร์, 2560: ออนไลน์)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังเป็นหนึ่งเดียวในแนวทางที่ทำให้การดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ทั้งในการพัฒนาและบริหารให้สามารถดำเนินการให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งพระองค์ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาบนหลักแนวคิดการพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมีพอกิน พอมีพอใช้แก่ประชาชน โดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และความไม่ประมาท ตลอดจนตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาและการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติ เพื่อให้พสกนิกร

ไทยสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขในปัจจุบันจากสภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (Covid-19) จึงส่งผลทำให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกต้องใช้มาตรการในการรับมือกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตของประชาชน รวมถึงประเทศไทยที่ทางภาครัฐได้มีการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีการห้ามออกนอกเคหสถานตามเวลาที่กำหนด และมาตรการในด้านอื่น อาทิ ด้านสาธารณสุข ด้านการเยียวยา และด้านการต่างประเทศ อีกทั้งส่วนของภาคสังคมได้มีการรณรงค์ให้ประชาชนป้องกันการติดเชื้อ ไม่ว่าจะเป็นการสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ซึ่งส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในวงกว้าง (อารีปัญญาประเสริฐ, 2562)

ในการนี้ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก มีพระดำริให้หลายวัดได้บูรณาการโรงพยาบาลตามพระดำริของสมเด็จพระสังฆราชกับศาสตร์พระราช “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวทางสำคัญที่สามารถนำมาปฏิบัติบนทางสายกลางให้เกิดความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง โดยอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยเพื่อเป็นการต่อยอดการดำเนินการศูนย์ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จึงมอบหมายให้วัดและคณะสงฆ์มีบทบาทสำคัญในการเป็นศูนย์ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และในสถานการณ์ความยากลำบากที่ประชาชนต้องเผชิญอยู่ ดังนั้นสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เห็นควรเสนอแนวคิดการทำสวนครัวนำสุขพอเพียง เพื่อความเพียงพอ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยส่งเสริมให้วัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ที่มีพื้นที่ พร้อมเชิญชวนให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการว่างงาน หรือยังไม่ได้กลับไปประกอบอาชีพในสถานประกอบการต่างๆ โดยดำเนินตามวิถีพุทธวิถีเกษตร ปลูกผักสวนครัวในพื้นที่วัดนั้นๆ และนำไปปรุงเป็นอาหาร ส่วนที่เหลือจากการปรุงอาหารในครัวเรือนแล้ว สามารถนำไปจำหน่ายคืนให้วัด เพื่อนำไปประกอบอาหารช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบต่อไป (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2563)

วัดบางสระเก้า ตำบลบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเป็นวัดที่มีศักยภาพในการจัดทำโครงการและให้ความอุปถัมภ์ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อำเภอแหลมสิงห์ใน สถานการณ์และวิกฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมา และมองเห็นปัญหาที่ ประชาชนจะประสบในอนาคต จึงได้ริเริ่มจัดทำโครงการต้นแบบ สอนปั้นสุขแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในพระ ดำริสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหา สังฆปริณายก เพื่อการสนองงานของคณะสงฆ์ และก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อประชาชนในทุก ๆ สถานการณ์

ด้วยเหตุนี้ วัดบางสระเก้า ได้ดำเนินโครงการสอนปั้นสุข ต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ค่อนข้าง ประสบผลความสำเร็จต่อการช่วยเหลือและการดำเนินชีวิตของ ประชาชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง แน่นนอนว่า การดำเนิน โครงการที่ผ่านมาย่อมมีปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินงาน อย่างแน่นอน ผู้วิจัยมีความสนใจจึงต้องการทราบความสำเร็จ ของการดำเนินงานในโครงการดังกล่าว และผลการปฏิบัติ งานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ทั้งยังเป็นการทบทวน ประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่วัดบางสระเก้าได้ดำเนินงาน ที่ผ่านมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อผู้วิจัยจะได้นำข้อเสนอแนะ

ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการสอนปั้นสุขต้นแบบแปลงผัก สร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการดำเนินโครงการให้ มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

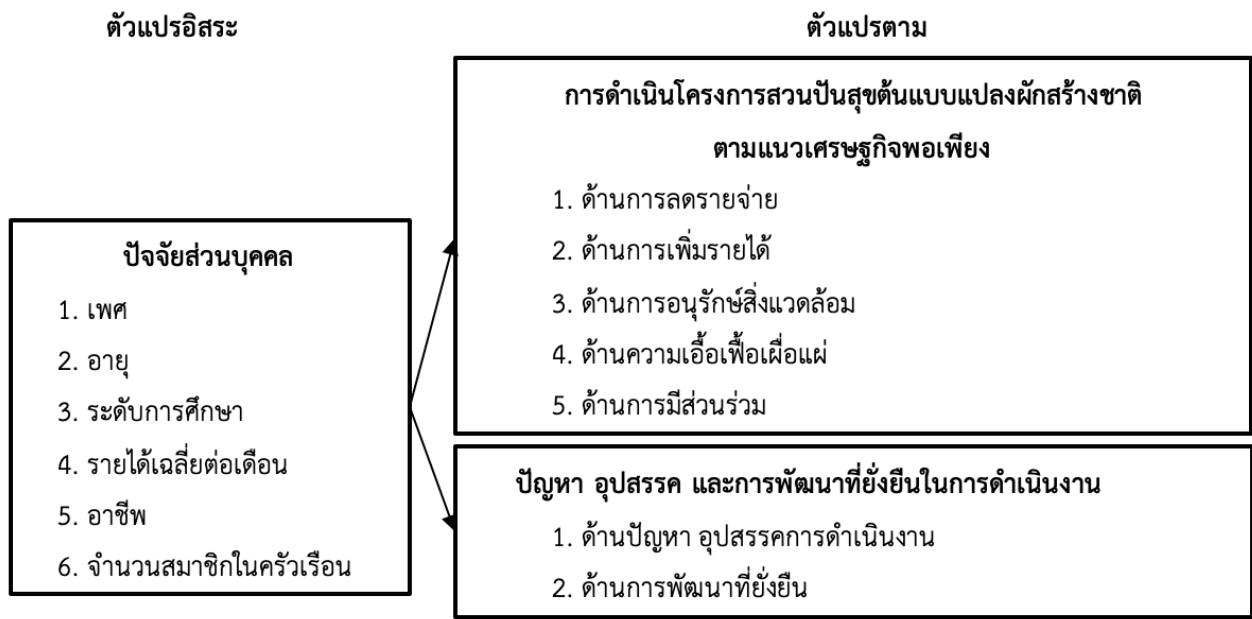
วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินโครงการสอนปั้นสุข ต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัด บางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล
- 2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคการดำเนินโครงการสอน ปั้นสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ของวัดบางสระเก้า อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลการดำเนินโครงการ สอนปั้นสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง วัดบางสระเก้า แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2560: ออนไลน์) กล่าวว่า การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาดังนี้

กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย คุณลักษณะที่ถูกต้องพร้อม ๆ กันดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง

1. การพึ่งพาตนเอง เป็นการยึดหลักตนเองเป็นที่พึ่งแห่งตน รู้จักนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ รู้จักผลิตพืชให้เพียงพอกับความต้องการในการบริโภคของครัวเรือนก่อนหลังจากนั้นจึงผลิตเพื่อการค้า

2. การพึ่งพากันเอง จะให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มกันของชาวบ้าน เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น การเกษตรแบบผสมผสาน การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การแปรรูปอาหาร เป็นต้น ในปัจจุบันมีการดำเนินงานเพื่อสร้างรายได้ตามนโยบาย “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นการพัฒนาชุมชน และพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโต

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนบางสระแก้ว มี 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเนิน หมู่ที่ 2 บ้านกลาง หมู่ที่ 3 บ้านเนินกลาง หมู่ที่ 4 บ้านกองหิน และหมู่ที่ 5 บ้านแฉวนา มีทั้งสิ้น 766 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระแก้ว, 2563)

การสุ่มตัวอย่าง โดยนำจำนวนประชากรทั้งหมดมาเปรียบเทียบกับตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 43-44) และใช้วิธีการเลือกสุ่มจากกลุ่มเป้าหมายแบบง่าย ครัวเรือนละ 1 คน โดยเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทนครอบครัว ซึ่งได้ขนาดของกลุ่มเป้าหมาย 261 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม การตรวจสอบเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาปรับปรุงตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยแต่ละข้อคำถามเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละประเด็นที่มีคำตอบให้เลือกแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) และนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลคลองน้ำเค็ม อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำนวน 30 คน และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาคลอนบาค (Cronach Alpha Coefficient) มีความเชื่อมั่นเป็นรายด้านและโดยรวม ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย เท่ากับ .885 ด้านการเพิ่มรายได้ เท่ากับ .785 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เท่ากับ .820 ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เท่ากับ .855 ด้านการมีส่วนร่วม เท่ากับ .862 และโดยรวมเท่ากับ .857 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์ทั้งหมด 261 ชุด แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้การทดสอบ ได้แก่ t-test

F-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffé

ผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยด้านการลดรายจ่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเพิ่มรายได้ และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเก้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เพศที่แตกต่างกัน มีการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเก้าในภาพรวม แตกต่างกัน โดยเพศชายมีการดำเนินโครงการสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเก้า จำแนกตามเพศ

เพศ	$\bar{X}$	S.D	df	t	Sig.
ชาย	3.91	0.55	97.00	-2.034	.000*
หญิง	3.77	0.56	411.36		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่แตกต่างกัน โดยมีผลการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่าง

เป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffé พบว่า มีการดำเนินโครงการอยู่ในระดับสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเก้า จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

การดำเนินโครงการสวนปัน สุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติ ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงวัด บางสระเก้า	ปัจจัยส่วนบุคคล									
	อายุ		ระดับการศึกษา		รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน		อาชีพ		จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	
	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.	F	Sig.
1. ด้านการลดรายจ่าย	13.859	0.000*	14.506	0.000*	6.684	0.001*	2.142	0.176	9.790	0.000*
2. ด้านการเพิ่มรายได้	9.351	0.000*	10.846	0.000*	6.675	0.001*	2.027	0.091	7.101	0.000*
3. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	6.993	0.000*	13.574	0.000*	6.537	0.002*	3.068	0.177	6.945	0.000*
4. ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	11.020	0.000*	16.385	0.000*	7.598	0.001*	2.355	0.154	8.282	0.000*
5. ด้านการมีส่วนร่วม	6.056	0.001*	6.784	0.001*	5.867	0.003*	1.621	0.169	5.468	0.001*
รวม	10.450	0.000*	13.924	0.000*	7.640	0.001*	2.348	0.155	8.390	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยด้านการลดรายจ่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเพิ่มรายได้ และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยพบว่า ด้านการลดรายจ่ายอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะโครงการได้แนะนำให้ประชาชนทำปุ๋ยชีวภาพใช้ในการเกษตรและผักสวนครัว ได้เรียนรู้วิธีการทำแปลงผักด้วยการใช้วัตถุดิบเหลือใช้ในห้องน้ำมาประยุกต์เพื่อความสะดวกอย่างมีคุณค่า และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น ปลุกพืชผักสวนครัวไว้รับประทานเอง ส่วนด้านการเพิ่มรายได้ กล่าวได้ว่าผลการดำเนินโครงการประสบความสำเร็จอย่างมากสืบเนื่องมาจากการลดรายจ่าย การผลิตทุกอย่างเพื่อการบริโภคและใช้เอง ส่วนที่เหลือสามารถนำไปจำหน่าย ทำให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น อีกทั้งโครงการทำให้หมู่บ้านมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และพอเพียงต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยโครงการนำวัสดุที่เหลือใช้จากชุมชนและมีการแนะนำการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า แปลงผักทำให้ชุมชนเกิดพื้นที่สีเขียวที่มีการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน อีกทั้งโครงการสวนปันสุขไม่ใช้วัสดุที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันในชุมชนเป็นค่านิยมพื้นฐานของคนไทยในชนบทมาช้านาน เนื่องจาก

ทุกคนในชุมชนล้วนเกี่ยวพันเป็นเครือญาติ มีการช่วยเหลือด้านสวัสดิการชุมชน การแบ่งปัน แลกเปลี่ยนสิ่งของที่มาจากการดำเนินชีวิตประจำวันตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่ชุมชนน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย อีกทั้งวัดบางสระเก้าได้เชิญชวนประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนคุณธรรม และด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนทุกคนในชุมชนบางสระเก้ามีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหาปัญหา วิเคราะห์ จัดเวทีรับฟังความคิดเห็น มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานและดำเนินการพัฒนาโครงการให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสรา ใจเชื้อ (2557) วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเรณูราง อำเภอสายบุรี จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสายบุรี จังหวัดสระบุรี ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความก้าวหน้าควรต้องมีความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนฝ่ายจัดการ คือ ผู้นำหมู่บ้านซึ่งมีส่วนผลักดันและสนับสนุนให้สมาชิกในหมู่บ้านดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสมาชิกในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงก็ต้องมีส่วนร่วมในการศึกษาและค้นหา

ปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลงานพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสมาชิกในหมู่บ้านเป็นส่วนสำคัญอย่างมากที่จะผลักดันให้หมู่บ้านประสบความสำเร็จ และความร่วมมือของทุกฝ่าย เป็นแรงสำคัญที่จะพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืน และยังสามารถคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา ชูศรีवास (2561) ศึกษาการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) การลดรายจ่าย มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก โดยพบว่าสมาชิกในชุมชนได้ผลิตสมุนไพรไล่แมลง และน้ำยาล้างจาน สบู่ แชมพู ใช้เองในครัวเรือน 2) การเพิ่มรายได้ สมาชิกในชุมชนมีการจัดตั้ง กลุ่มอาชีพ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ร้านค้าชุมชน เป็นต้น เพื่อกระจายผลผลิตไปยังสถานที่จำหน่ายที่จัดตั้งขึ้น เพื่อขยายตลาด ทำให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น 3) การออม ในภาพรวมมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากสมาชิกในชุมชนมีการวางแผนการใช้จ่ายและปลูกฝังการเก็บออมเพื่ออนาคต 4) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพบว่า มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก เนื่องมาจากชุมชนมีการรณรงค์ให้สมาชิกในชุมชนใช้วัสดุธรรมชาติ ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 5) การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พบว่า มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีมาก สมาชิกในชุมชนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งเป็นค่านิยมพื้นฐานของคนไทยในชนบทมาช้านาน

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเก้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถอภิปรายผลได้ว่า

2.1 เพศที่แตกต่างกัน มีการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของวัดบางสระเก้าในภาพรวม แตกต่างกัน โดยเพศชายมีการดำเนินโครงการสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะ การดำเนินโครงการที่ต้องอาศัยพื้นที่ของวัดบางสระเก้า ต้องมีความใกล้ชิดกับพระภิกษุ ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมทำโครงการส่วนมากเป็นเพศชาย ซึ่งมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชญ์ หยกจินดา (2557) วิจัย

เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ส่วนร่วมในระดับมาก เป็นอันดับแรก รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในระดับมาก และสุดท้ายด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.2 อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่แตกต่างกัน โดยมีผลการดำเนินโครงการสวนปันสุขต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง แตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffé พบว่า มีการดำเนินโครงการอยู่ในระดับมาก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะในความต่างกันของประชาชนต่อการตั้งใจฝึกฝนตนเอง การเรียนรู้ที่จะมีชีวิตรอดอย่างเรียบง่าย ความพอเพียง การมีศีลธรรมเป็นหลักเป็นที่พึ่ง การฝึกตนให้พึ่งตนเอง การชวนช่วย การมีความรับผิดชอบในครัวเรือน และการมีชีวิตอยู่อย่างผู้ให้และผู้เสียสละ จึงส่งผลเชิงทางบวกที่ต่างกันเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในภาวะวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558) วิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโคก จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมมอโคก ที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันต์เพชร สายสรรพมงคล (2559) ศึกษาเรื่อง การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร ผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

ในการดำเนินชีวิตตามปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล พบว่า การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตาม อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้และอายุงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ส่วนผู้ที่มีอาชีพ มีการดำเนินโครงการสวนปันสุข ต้นแบบแปลงผักสร้างชาติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นเพราะทุกสาขาอาชีพเจอสถานการณ์วิกฤติเดียวกัน ต้องมุ่งหาอาชีพเสริมเพื่อความประหยัด พึ่งพาตนเอง ย่อมเฝ้าหาความจำเป็นในชีวิตและครอบครัว จึงส่งผลในเชิงบวกกับการเข้าร่วมโครงการ เพื่อการเพิ่มรายได้ให้พอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันในช่วงระยะการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 จึงมีความคิดเห็นในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมราวดี อินใหม่ และคณะ (2550) วิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านสวนทุเรียน หมู่ 4 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านสวนทุเรียน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามการประกอบอาชีพ

3. ปัญหาอุปสรรค พบว่า ชุมชนขาดงบประมาณที่สนับสนุนการลงทุน งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสามารถขับเคลื่อนโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ หากมีหน่วยงานให้การสนับสนุนด้านงบประมาณที่เพียงพอ ชุมชนสามารถนำต้นแบบโครงการสวนปันสุขไปใช้ได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิผลสูงสุด อีกทั้งประชาชนขาดความรู้เรื่องการบริหารจัดการ กลไกการตลาด สืบเนื่องจากสมาชิกในชุมชนส่วนมากเป็นเกษตรกรและมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนควรให้องค์ความรู้ โดยอาศัยความร่วมมือให้ชุมชนเห็นคุณค่า

และศักยภาพของตนเอง สนับสนุนให้ประชาชนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวได้ว่า ผลการดำเนินโครงการประสบความสำเร็จในระดับสูง ดังนั้น วัตถุประสงค์ในฐานเจ้าของโครงการ ควรมีการประชาสัมพันธ์สร้างแรงจูงใจ ด้วยการกระจายโครงการให้ครอบคลุมทุกชุมชน และหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการ การจัดตั้งกลุ่มชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการออม

1.2 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่แตกต่างกัน มีการดำเนินโครงการสวนปันสุข แตกต่างกัน และปัจจัยด้านอาชีพ ไม่แตกต่างกัน ควรมีการกระจายองค์ความรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ทำเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมให้ความรู้ การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการที่ครอบคลุมทุกสาขาอาชีพ ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เช่น การจัดทำคู่มือโครงการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการวิจัยต่อยอดการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะด้านงบประมาณการลงทุน ด้านตลาด และควรแสวงหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมด้วยการนำศาสตร์พระราชามาใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชน

บรรณานุกรม

- ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม. (2558). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมอโศก จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 2(1), 27-44.
- นิสร ใจชื่อ. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา: หมู่บ้านศาลาคัดดี หมู่ที่ 1 ตำบลเรณู อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี. *ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*.
- บวร เทศารินทร์. (2560). *ประเทศไทย 4.0 สร้างเศรษฐกิจใหม่*. (2563, 24 ตุลาคม). www.drborworn.com.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (2560). *เศรษฐกิจพอเพียง*. (2563, 6 พฤศจิกายน). www.chaipat.or.th.
- วิชุดา ชูศรีवास. (2559). การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านหัวอ่าว ตำบลบางช้าง อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันต์เพชร สายสรพมจล. (2559). การนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการกรมกิจการพลเรือนทหาร. [รายงานวิจัยหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59]. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2563). *โครงการพระดำริสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก*. (2563, 29 มีนาคม). <https://www.onab.go.th>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า. (2563). *ข้อมูลพื้นฐาน*. (2563, 6 ตุลาคม). www.bangsarakao.go.th.
- อัมราวดิ อินใหม่, ชีรเดช ทองเกตุ, ภัทรวริญญ์ เอกชนก, อาอีฉะ หนูสุขุส, กันยปริญ ทองสามสี และอิสระ ทองสามสี. (2559). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านสวนทุเรียน หมู่ 4 ตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *การประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ระดับชาติ ครั้งที่ 2 “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นวัตกรรมสร้างสรรค์สังคม”*. วันที่ 5-6 สิงหาคม 2562 ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550.
- อาธิป ปัญญาประเสริฐ. (2562). *การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานของบุคลากร: กรณีศึกษา กรมศุลกากร*. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities, *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.

การพัฒนาแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

The Model Development of Scout Activities Management with Participation
to enhance the desirable characteristics of learners,
Thetsaban Wat Pho School, Chonburi

ศุภวัฒน์ เทียมศรีรัชนีกร¹

Suppawat Theamsrirutchaneeorn

Article History

Received: June 4, 2021

Revised: November 7, 2021

Accepted: November 8, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พัฒนารูปแบบ ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และติดตามผลลัพธ์จากพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรีวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบ แบ่งเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารกิจกรรมลูกเสือ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) สอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาลูกเสือที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำกับกองลูกเสือในสถานศึกษา จำนวน 20 คน 2) การติดตามผลลัพธ์จากพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จากการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการจัดการกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน พบว่า นโยบายในการดำเนินการและแผนการจัดการกิจกรรมลูกเสือยังไม่ชัดเจน ครูผู้สอนวิชาลูกเสือไม่มีวุฒิทางลูกเสือและยังไม่ได้เข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการขอจัดตั้งกองลูกเสือ รวมทั้ง งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรในชุมชน เช่น แหล่ง

¹ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

Director, Thetsaban Wat Pho School, Chonburi Province. E-mail: fonfakanong21@hotmail.com*Corresponding author

เรียนรู้ในชุมชน ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ พุทธธรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนยังขาดระเบียบวินัย เช่น มาโรงเรียนสาย ไม่เข้าแถวเคารพธงชาติ และมีพฤติกรรมก้าวร้าว ใช้อาวุธไม่สุภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนให้ความเห็นว่า กิจกรรมลูกเสือสามารถช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ เพราะกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความอดทน เสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรมที่จะดำรงตนอย่างมีความสุขในสังคม

2. รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย และ 3) ด้านผลลัพธ์ (Output) ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย

3. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลลัพธ์จากพุทธธรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า 4.1) พุทธธรรมการปฏิบัติตนอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน ก่อนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีวินัย ด้านมีจิตสาธารณะ และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน 4.2) พุทธธรรมการปฏิบัติตนอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีวินัย ด้านรักความเป็นไทย และด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และ 4.3) พุทธธรรมการปฏิบัติตนอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้เรียน พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมีวินัย และด้านรักความเป็นไทย

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การบริหารกิจกรรมลูกเสือแบบมีส่วนร่วม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

Abstract

The purposes of this research were; to study the problems of scouting activities in schools, to develop model, to validate the appropriateness of the model, and to monitor the students' desirable behavioral outcomes. The research procedure were; 1) To develop model was divided into three phases: the first phase was related to the research conceptual framework building, which consisted of document and research analysis, the second phase was related to the development of the model by employing a Delphi Technique to get results from opinions of seventeen experts, and the third phase was verifying the appropriateness of the model from opinions of twenty school administrators and scout teachers, 2) Follow-up on the outcomes of the students'

desirable behaviors from the assessment of learners' behavior before and after using the developed model by school administrators, basic education board, teachers, parents, and students. The statistical devices used for the data analysis were frequencies distribution, percentage, mean, standard deviation, median and interquartile rang. The result were as follows;

1. The problems of scouting activities in schools by interviews of school administrators and teachers: the implementation policy and plans for scouting activities are unclear, scout teachers don't get training in advanced curriculum for scoutmasters, as well as insufficient budget, materials and equipment for organizing activities and school administrators should build relationships with communities to be able to use resources in the community such as learning resources in the community in scouting activities. Desirable behavior of learners found that; students still lack discipline, for example, coming to school late, not lining up to respect the national flag and has aggressive behavior use offensive language. School administrators and teachers commented that scouting activities can help build students' desirable qualities because scouting activities are activities that train learners to have discipline, patience, sacrifice and service for the common good, morality and ethics in order to live happily in society.

2. The model of scout activities management with participation to enhance the desirable characteristics of learners, Thetsaban Wat Pho school, Chonburi comprised three components, which were; 1) Input aspect with 9 issues, 2) Process aspect with 2 issues, and 3) Output aspect with 1 issues.

3. The results of the model validation was that the models were possessed high quality in propriety and feasibility for application.

4. The results from the desirable behavior of learners as follows: 4.1) According to the opinion of school administrators, basic education board, and teachers; before using the developed model overall, the learners practiced or exhibited the behavior infrequently and after using the developed model overall, the learners practiced or exhibited frequent behaviors, learners have increased practice or behavior in all aspects, arrange average, self-discipline was found the highest, followed by public-mindedness, and dedication and commitment to work, 4.2) According to the opinion of parents; before using the developed model overall, the learners practiced or exhibited the behavior infrequently and after using the developed model overall, the learners practiced or exhibited frequent behaviors, learners have increased practice or behavior in all aspects, arrange average, self-discipline was found the highest, followed by cherishing thai-ness, and love of nation, religion and king, 4.3) According to the opinion of student; before using the developed model overall, the learners practiced or exhibited the behavior infrequently and after using the developed model overall, the learners practiced or exhibited consistent behavior, learners have increased practice or behavior in all aspects, arrange average, public-mindedness was found the highest, followed by self-discipline, and cherishing thai-ness.

Keywords: The Model Development, Scout Activities Management with Participation, Learner's Desired Characteristic

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ดังพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัลเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 ความตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีความมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” (คมชัดลึก, 2562) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4) กิจกรรมลูกเสือเป็นหนึ่งในกิจกรรมนักเรียน ที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือแบ่งปันกัน สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของชาติที่มีนโยบายในการสร้างค่านิยมของคนไทย 12 ประการ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ประการ กิจกรรมลูกเสือจึงเป็นกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของคนไทยเป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมลูกเสือมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติว่า เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบและช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี และมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง 2) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์ 4) ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี

วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ (พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551, 2551, 4 มีนาคม, หน้า 93) อีกทั้งกิจกรรมลูกเสือยังเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวทางในการช่วยแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนได้

สถานศึกษาซึ่งเป็นสถาบันหลักที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (หอสมุดคุรุสภา, 2562) ซึ่งกำหนดความมุ่งหมายและหลักการตาม มาตรา 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากความสำคัญของกิจกรรมลูกเสือ สภาพปัญหา ความจำเป็นในการจัดการศึกษาและการสร้างเยาวชนไทยให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความตระหนักและเห็นความสำคัญกับการวางรากฐานทางการศึกษา ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และจากสภาพปัญหาปัจจุบันของโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ พบว่า ครูบางส่วนยังไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน ขาดความรู้ ความชำนาญในการจัดกิจกรรมลูกเสือ จัดกิจกรรมไม่ตรงกับหลักสูตร และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือตามที่โรงเรียนกำหนด รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียนมีแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไม่ชัดเจนทำให้ไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนลูกเสือให้ครบทุกขั้นตอนได้ นักเรียนส่วนใหญ่ยังขาดระเบียบวินัย มาโรงเรียนสาย ขาดเรียน และขาดจิตสาธารณะ รวมถึงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนลูกเสือเป็นอย่างมาก ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์ หากสถานศึกษาไม่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ จะทำให้นักเรียนขาดความต่อเนื่องในการเสริมสร้างระเบียบวินัยในตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน เพื่อเป็นการขับเคลื่อนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาลูกเสืออย่างต่อเนื่อง เพราะกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกใน

การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ และเป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้เพื่อให้ได้กระบวนการและวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือในแต่ละกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำไปพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพงานและเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของครู ให้เป็นผู้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีความรัก ความเมตตาและช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นเยาวชนที่ดีของชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี
4. เพื่อติดตามผลลัพธ์จากพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

นิยามศัพท์

การพัฒนา หมายถึง การจัดเตรียม เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ด้วยความมุ่งมั่นในการบริหารหรือพัฒนาสถานศึกษา

รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินการอย่างกระชับ เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจได้อย่างชัดเจนและเป็นแนวทางปฏิบัติ

โดยผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบ

รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หมายถึง โครงสร้างความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี โดยมีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยเกื้อหนุน หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารที่เป็นส่วนสำคัญในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ผู้เรียน นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ผู้ปกครอง และชุมชน 2) กระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นตอนและวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาได้แก่ กระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา และวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา 3) ผลผลิต หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการจัดกิจกรรมและวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มขึ้น

การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง เทคนิค วิธีการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ศึกษาคัดเลือก เพื่อนำมาออกแบบดำเนินการเชิงปฏิบัติในการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก ความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ 8 ประการ คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง องค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด บุคคลที่ได้รับการคัดเลือก

เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ชุมชน สังคมและประเทศ

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนและได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

ครูผู้สอนวิชาลูกเสือ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาลูกเสือ และได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ และผู้กำกับกองลูกเสือ ในสถานศึกษา

ผู้ตรวจการลูกเสือ หมายถึง ผู้มีหน้าที่ตรวจตราและแนะนำเกี่ยวกับการบริหารงานลูกเสือและช่วยเหลือในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ลูกเสือและลูกเสือ

ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาลูกเสือในสถานศึกษาและปรับปรุงกลุ่มลูกเสือในสถานศึกษาให้เป็นกลุ่มลูกเสือที่สมบูรณ์

ผู้กำกับกองลูกเสือ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนวิชาลูกเสือในสถานศึกษา บังคับบัญชา ฝึกอบรม ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ และรับผิดชอบกิจกรรมของกองลูกเสือในสถานศึกษา

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

นักเรียน หมายถึง ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย 1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือแบบมีส่วนร่วม โดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ตามทฤษฎีการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรของ kaufman and Zahn (1993 อ้างถึงใน อุดม ชูสิวรรณ, 2559, หน้า 35) ทฤษฎีระบบของ Lunenburg and Ornstein (2008 อ้างถึงใน ธนนท์ วีรธนนท์, 2559, หน้า 43-45) และการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

(องค์การมหาชน) (2561) ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ได้องค์ประกอบ 3 ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) และ 3) ด้านผลผลิต (Output) 2)คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 7) ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ประชากรได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ 1) การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการศึกษาสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี จากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน การศึกษาองค์ประกอบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรีผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลในการวิจัยจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ระดับเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษ จำนวน 5 คน และผู้ตรวจการลูกเสือ ประจำสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบ โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 7 คน 2) บุคลากรทางการลูกเสือที่ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการลูกเสือ มีประสบการณ์ด้านการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 7 คน และ 3) ครูผู้สอนวิชาลูกเสือที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือผู้กำกับกลุ่มลูกเสือในสถานศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาลูกเสือในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คนระยะที่ 3 การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาลูกเสือที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำกับกองลูกเสือในสถานศึกษาจำนวน 20 คน2) การติดตามผลลัพธ์จากพฤติกรรมอันพึงประสงค์

ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน ครูผู้สอน จำนวน 18 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 148 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 108 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 148 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 108 คน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี

ผลการศึกษา

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ ได้องค์ประกอบ 3 ด้าน ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) และ 3) ด้านผลผลิต (Output) ผลการศึกษาศาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ สรุปได้ว่า นโยบายในการดำเนินการและแผน การจัดกิจกรรมลูกเสือยังไม่ชัดเจน ครูผู้สอนวิชาลูกเสือไม่มีวุฒิทางลูกเสือและยังไม่ได้เข้ารับการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ส่งผลให้ขาดความรู้ความเข้าใจในการขอจัดตั้งกองลูกเสือ รวมทั้งงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม และผู้บริหารสถานศึกษาควรสานสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรในชุมชน เช่น แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผลการศึกษาพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนยังขาดระเบียบวินัย เช่น มาโรงเรียนสาย ไม่เข้าแถวเคารพธงชาติ และมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไร้วาจาไม่สุภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนให้ความเห็นว่ากิจกรรมลูกเสือสามารถช่วยเสริม

สร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนได้ เพราะกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความอดทน เสียสละและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีคุณธรรม จริยธรรมที่จะดำรงตนอย่างมีความสุขในสังคม และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมพบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) และองค์ประกอบด้านผลผลิต (Output) ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ผู้เรียน นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ผู้ปกครองและชุมชน 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ กระบวนการบริหารกิจกรรมลูกเสือ และวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือ และองค์ประกอบด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 8 ประการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป เกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน 5.00 ทุกข้อ) และมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าต่ำกว่า 1.50 ทุกข้อ) โดยในรอบที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบเดิม

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาลูกเสือที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำกับกองลูกเสือในสถานศึกษา โดยรวมทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลลัพธ์จากพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ที่พัฒนาขึ้น โดยประเมินจากพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้รูปแบบพบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติตนอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน ก่อนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ ทุกด้านมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง ยกเว้น ด้านมีวินัย และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง และหลังการใช้รูปแบบ ทุกด้าน มีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ยกเว้น ด้านมีวินัย ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และด้านมีจิตสาธารณะ มีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ สรุปได้ว่า หลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้อำนวยการสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีวินัย ด้านมีจิตสาธารณะ และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ตามลำดับ

ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ ทุกด้านมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบ ทุกด้านมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ยกเว้น ด้านมีวินัย มีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ สรุปได้ว่า หลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่า ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีวินัย ด้านรักความเป็นไทย และด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ตามลำดับ

ความคิดเห็นของผู้เรียนต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบ ทุกด้านมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนาน ๆ ครั้ง และหลังการใช้รูปแบบ ทุกด้านมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ยกเว้น ด้านมีวินัย และด้านมีจิตสาธารณะ มีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอ สรุปได้ว่า หลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านมีวินัย และด้านรักความเป็นไทย ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) และองค์ประกอบด้านผลผลิต (Output) ดังนั้น การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรของ kaufman and Zahn (1993 อ้างถึงใน อุดม ชูสิริวรรณ, 2559, หน้า 35) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยเกื้อหนุน (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) 3) ด้านผลผลิต (Product) 4) ผลผลิตด้านหลักประกัน (Output) และ 5) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) สอดคล้องกับทฤษฎีระบบของ Lunenburg and Ornstein (2008 อ้างถึงใน ธนัท วีรธนนท์, 2559, หน้า 43-45) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Inputs) 2) กระบวนการแปรรูป (Transformation process)

3) ผลผลิต (Outputs) 4) สภาพแวดล้อม (Environment) และ 5) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2561) ครอบคลุมปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) 2) กระบวนการ (Process) และ 3) ผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/Outcome)

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี พบว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกัน สามารถอธิบายได้ดังนี้ 2.1) องค์ประกอบด้านปัจจัยเกื้อหนุน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ดังนั้น การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น ต้องครอบคลุมปัจจัยเกื้อหนุน ซึ่งประกอบด้วย 9 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ผู้เรียน นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับการวิเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดโครงสร้างการจัดกิจกรรมลูกเสือให้ชัดเจน ชัดเจนและสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมลูกเสือ พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครู มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมลูกเสือที่สอดคล้องกับผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และชุมชน เผยแพร่ผลงานลูกเสือที่ประสบความสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมลูกเสือ

ในสถานศึกษาตามความเหมาะสม และให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมลูกเสือ 3) ครูผู้สอนวิชาลูกเสือ มีบทบาทหน้าที่ในการศึกษาวัสดุประสงค์ หลักการ ขอบข่าย การประเมินผลและแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือให้บรรลุตามความมุ่งหมายของสถานศึกษา ออกแบบกิจกรรมลูกเสือร่วมกับผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างอิสระ พร้อมอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน ประเมินผลผู้เรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือตามเกณฑ์ ที่กำหนด และรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ และนำผลมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไข 4) ผู้เรียน มีบทบาทหน้าที่ในการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมลูกเสือตามทักษะการเรียนรู้ และแสดงความสามารถระหว่างบุคคลเพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้สอน 5) นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีการดำเนินงาน ได้แก่ กำหนดนโยบายเกี่ยวกับกิจกรรมลูกเสือไว้ในแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม และนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อย่างเป็นรูปธรรม 6) งบประมาณ ได้แก่ ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเพียงพอ และการดำเนินกิจกรรมลูกเสือได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานลูกเสือจังหวัด โรงเรียนเอกชนจากเครือข่ายความร่วมมือ 7) วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ได้แก่ สถานศึกษามีอุปกรณ์เพียงพอในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และหน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษาให้การสนับสนุนอุปกรณ์การจัดกิจกรรมลูกเสือ 8) ผู้ปกครอง มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน และร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ และ 9) ชุมชน ร่วมมือประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และส่งเสริมสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งสอดคล้องกับ จำเนียร แสงเสนา และวิทยา จันทรศิลา (2561) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู หลักสูตรและ

การจัดการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้/ สื่อ และสภาพแวดล้อม สภาพ และแนวทางการบริหารของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีนโยบาย และแผนการดำเนินงานโดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และภาระงานด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ชัดเจน มีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหาร ครูมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทในการปฏิบัติงาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วน 2.2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 2 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการ บริหารกิจกรรมลูกเสือ และวิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือ ดังนั้น การบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนนั้น จำเป็น ต้องมีกระบวนการในการบริหารที่ครอบคลุม 2 กระบวนการ สอดคล้องกับการวิเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ 17 คน พบว่า 1) กระบวนการบริหารกิจกรรมลูก เสือ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์และ แนวปฏิบัติที่ชัดเจน การกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะ สม ยึดหลักการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรภาครัฐและเอกชน การระบุผู้รับผิดชอบแผน งานและโครงการ และการวัด ประเมินผลการจัดกิจกรรม และนำ ผลการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงพัฒนา 2) วิธีการจัดกิจกรรมลูกเสือ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 2.1) หลักการ ประกอบด้วย ส่ง เสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็ม ตามศักยภาพ ความมีระเบียบวินัย การทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมี ความสุข การรู้จักแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ และการมีเหตุผล การ ช่วยเหลือแบ่งปันและความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นกตัญญู 2.2) วัตถุประสงค์ ประกอบด้วย เพื่อปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความ สุข เพื่อพัฒนาทักษะให้ผู้เรียนรู้จักแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ และ การมีเหตุผล เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2.3) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย จัดกิจกรรมแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับความสามารถและ ความสนใจของผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุก

ขั้นตอน และเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน และ 2.4) การประเมินผล ประกอบด้วย เวลาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผล งาน/ ชิ้นงาน และคุณลักษณะของผู้เรียน สอดคล้องกับ จำเนียร แสงเสนา และวิทยา จันทร์ศิลา (2561) ได้ศึกษารูปแบบการ บริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการ ศึกษาพบว่า ด้านกระบวนการ ควรประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การลงมือปฏิบัติ การควบคุม และการประเมินผล 2.3) องค์ประกอบด้านผลผลิต เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาล วัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ดังนี้ รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่าง พอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้ เกิดกับผู้เรียน ได้แก่ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธ ศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การ ใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย มีความรักชาติ มีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก สอดคล้องกับ วัฒนา อุปพงษ์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้ เรียนเพื่อการส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิต ประกอบไป ด้วย ความสามารถพิเศษหรือทักษะที่เกิดขึ้นตามทฤษฎีพหุปัญญา ได้แก่ ความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับภาษา ความสามารถพิเศษ ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ และความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับบุคคล และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน คือ นักเรียนได้รับการ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม นักเรียน ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ นักเรียนรู้จัก และเข้าใจตนเอง นักเรียนมีจิตสำนึกเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อม และนักเรียนปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อ

สังคม ประเทศชาติ ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

3. การตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนวิชาลูกเสือที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำกับกองลูกเสือในสถานศึกษา โดยรวมทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านปัจจัยเกื้อหนุน ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากจากการบริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หากมีการศึกษาสภาพปัญหาในการดำเนินงานร่วมกัน มีการวางแผน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหัวใจหลักของการบริหารกิจกรรมลูกเสือ คือ การร่วมกันกำหนดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงสอดคล้องกับ สำเนียง ไวยรัตน์ (2558) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยในความถูกต้อง ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

4. ผลลัพธ์จากพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน หลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน พบว่า ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านวินัย ด้านมีจิตสาธารณะ และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านวินัย ด้านรักความเป็นไทย และด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และตามความคิดเห็นของผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านวินัย และด้านรักความเป็นไทย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบการ

บริหารกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน เพราะการกำหนดกิจกรรมลูกเสือโดยคำนึงถึงความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน เป็นการดึงดูดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขในการเข้าร่วมกิจกรรม อีกทั้งกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย มีความอดทน และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม หลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ผู้เรียนจึงมีการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมสม่ำเสมอเพิ่มมากขึ้นทุกด้าน สอดคล้องกับ หทัยภัทร จินสุทธิ์ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้โดยภาพรวม พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อค้นพบจากงานวิจัยไปประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพด้านการบริหารงานของสถานศึกษา ตามแนวทางดังนี้

1. ควรให้ความสำคัญกับปัจจัยเกื้อหนุน และกระบวนการบริหารกิจกรรม ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังกับผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. ควรสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมและใช้แหล่งเรียนรู้ของชุมชนในการจัดกิจกรรม
3. ควรกำกับติดตาม ผลการดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อนำมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน
4. ควรเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมที่สามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ ทราบ และนำผลการวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน
5. ควรต่อยอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- รัชกาลที่ 9 กับการศึกษาไทย. (2562). (2562, 22 มิถุนายน). www.komchadluek.net/news/royal/402536.
- จำเนียร แสงเสนา และ วิทยา จันทร์ศิลา. (2561). รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 20(3), 12-22.
- ธนัท วีรธนนท์. (2559). *การพัฒนาระบบองค์การเพื่อควมมีประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสยาม.
- พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551. (2564, 4 มีนาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124 ตอนที่ 42. หน้า 93.
- วัฒนา อุปพงษ์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2561). *การประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ รอบ 4 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (2564, 9 เมษายน). www.onesqa.or.th.
- สำเนียง ไวยรัตน์. (2558). *รูปแบบการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอิสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 5(2), 131-145.
- หทัยภัทร จินสุทธิ์. (2562). *รูปแบบการบริหารกิจกรรมลูกเสือเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในจังหวัดนนทบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- หอสมุดคุรุสภา. (2562). *พระราชบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษา*. (2564, 11 สิงหาคม). www.site.ksp.or.th
- อุดม ชูลีวรรณ. (2559). *รูปแบบการพัฒนาระบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

การศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี

Education Opinion of establishments on

Prachinburi Polytechnic College

สุทธิพงษ์ ศรีถัน¹

Sudthipong Srithun

Article History

Received: May 15, 2021

Revised: November 7, 2021

Accepted: November 8, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน ในสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จำนวน 20 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านทักษะพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .49) 2) ด้านความสามารถทางสังคม ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .62) 3) ด้านความสามารถและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .67) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความคิดเห็น สถานประกอบการ

Abstract

This research aims to study Education Opinion of establishments on Prachinburi Polytechnic College. The population used in this study was. the performance supervisor. of the interns in establishments that cooperate in professional experience training of Prachinburi Polytechnic College of 20 people. The entire population was used as a sample group in the research. The statistics used to analyze the data in this research. Using descriptive statistics Find basic statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation.

¹ รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี

Deputy director, Prachinburi Polytechnic College, E-mail: apiwannarak999@gmail.com *Corresponding author

The results of the research were as follows: Education Opinion of establishments on Prachinburi Polytechnic College. The overall level was at a high level ($\bar{X} = 4.09$, $SD = .53$), when considered on each aspect, found that they were at high level in all aspects, respectively, the descending mean was 1) basic skills ($\bar{X} = 4.11$, $SD = .49$). 2) Social Competence ($\bar{X} = 4.10$, $S.D. = .62$) 3) Competence and Responsibility ($\bar{X} = 4.07$, $S.D. = .67$), respectively.

Keywords: Opinion, establishments

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบการจัดการด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตกำลังคนระดับกลางในระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพ ความสนใจและโอกาสของผู้เรียน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และชุมชนทั้งนี้เพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญในทักษะวิชาชีพ มีคุณภาพ และเป็นผู้ที่มีปัญหาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยการฝึกงานจึงเป็นระบบการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ โดยจัดให้นักศึกษาไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ ระบบนี้จะส่งผลให้นักศึกษาได้รับโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์จากการไปปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดทักษะการสื่อสารกับผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการ ในขณะเดียวกันสถานประกอบการก็ได้แรงงานซึ่งมีทักษะความพร้อมระดับหนึ่งไปช่วยงาน ซึ่งอาจได้รับความคิดใหม่ ๆ จากนักศึกษาฝึกงาน อีกทั้งเป็นการแบ่งเบาภาระให้พนักงานประจำสามารถไปทำงานที่ยากกว่าได้ในส่วนสถาบันการศึกษาจะได้นำผลของระบบนี้มาปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น คณะครูได้รับประสบการณ์ใหม่ที่ทันสมัย ทำให้เกิดการร่วมมือกันทางวิชาการระหว่างสถานประกอบ

การและวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยวิธีการฝึกงานนักศึกษาจะเน้นที่ความร่วมมือจากทุกฝ่ายเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันสูงสุด (วิไลวรรณ ศรีแสงอ่อน.2557)

ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา (ประกันคุณภาพภายนอก) กำหนดให้วิทยาลัยจัดส่งนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์จริงในสถานประกอบการทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยนักศึกษาลงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ต้องได้รับการเรียนรู้จักประสบการณ์จริง ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่นับรวมรายวิชาที่ส่งออกไปฝึกงาน ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะได้งานทำต่อเนื่องไปได้เลย ซึ่งเป็นผลดีแก่นักศึกษาเอง และสถานประกอบการสามารถลดค่าใช้จ่ายในการที่จะต้องฝึกคนงานใหม่เข้าทำงานแม้ว่าการส่งนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ของวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรีได้ดำเนินงานมาเป็นเวลาหลายปี วิทยาลัยก็เห็นความสำคัญของการฝึกประสบการณ์ แต่ปรากฏว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่อีกมาก เช่น ปัญหาเกี่ยวกับทักษะพื้นฐาน ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับสังคมของสถานประกอบการ ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบในหน้าที่ ในเรื่องของการตรงต่อเวลา การตั้งใจทำงาน ความอดทน หรือความกระตือรือร้น ซึ่งการศึกษาหาข้อมูลดังกล่าวจะนำมาปรับปรุงแก้ไขและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี กรณีศึกษา นักศึกษาฝึกงาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เพื่อประโยชน์ในการพัฒนานักศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี

แนวคิด และทฤษฎี และกรอบแนวคิด

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

กัธธ รัตนธรรม (2552) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก ความเชื่อ เจตคติและค่านิยมบางอย่างของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะอาศัยความรู้หรือประสบการณ์และสภาพแวดล้อม การแสดงความคิดเห็นนี้อาจแสดงได้ด้วยคำพูดหรือการเขียน ซึ่งอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้เช่นกัน ดุจหทัย ครุฑเดชะ (2550) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกนึกคิดความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง อาจจะมีการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ และความคิดของคนนั้นมีหลายระดับ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลจากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็น การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความรู้สึกนั้นมีพื้นฐานมาจากภูมิหลังในอดีตหรือประสบการณ์ที่ผ่านมา ซึ่งการแสดงความคิดเห็นอาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

หลักการวัดความคิดเห็น

เบสท์ (Best, 1977, p. 171; อ้างถึงใน ศรีอัมพร ปานพรหม, 2551, หน้า 11) ได้กล่าวว่าการวัดความคิดเห็นโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ บุคคลที่จะถูกวัดสิ่งเร้าที่มีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับต่างมากน้อยวิธีวัดความคิดเห็นนั้นโดยมากจะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์โดยให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถาม และผู้ถูกวัดจะเลือกตอบตามความคิดเห็นของตนในเวลานั้น การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นและระบุให้ผู้ตอบตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเกี่ยวข้องกับข้อความที่กำหนดให้ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจไม่เห็นด้วยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าหลักการวัดความคิดเห็น คือ บุคคลที่จะถูกวัดสิ่งเร้าที่มีการตอบสนองซึ่งจะออกมาในระดับต่างมากน้อยวิธีวัดความคิดเห็นนั้นโดยมากจะใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น และระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย เกี่ยวข้องกับข้อความที่กำหนดให้ซึ่งข้อความแต่ละข้อความจะมีความคิดเห็นเลือกตอบ โดยแบ่ง ออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่งเห็นด้วยไม่แน่ใจไม่เห็นด้วยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

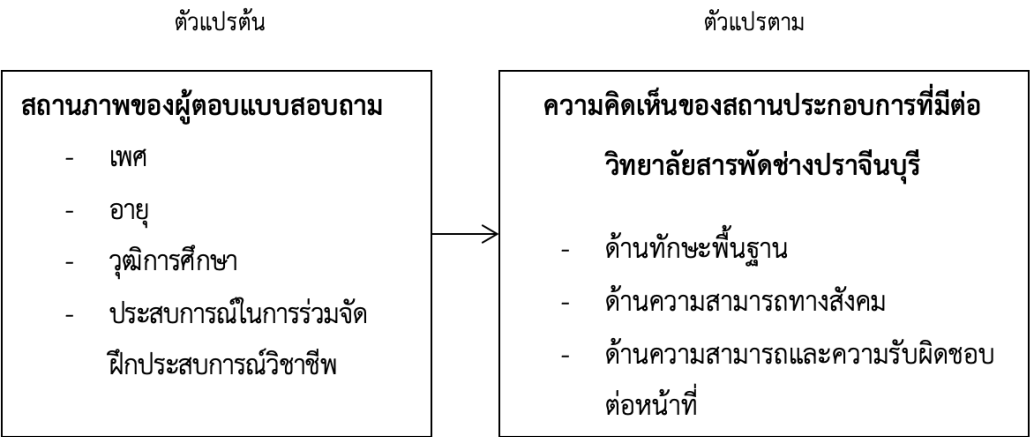
แนวคิดเกี่ยวกับสถานประกอบการ

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2535 อ้างถึงใน อิทธิศักดิ์ อีสราบุญเดช, 2547) กล่าวว่า สถานประกอบการ คือ องค์กรของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ดำเนินธุรกิจเพื่อหาผลตอบแทนในรูปแบบของกำไร สถานประกอบการนอกจากจะหาผลตอบแทนในรูปแบบของกำไรแล้วธรรมชาติของสถานประกอบการ โดยทั่วไปจะต้องตอบแทนให้กับชุมชนหรือสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษาคือการให้ทุนการศึกษา ส่วนด้านการพัฒนาสังคม เช่น การสร้างสาธารณูปโภคต่าง ๆ ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานประกอบการ

มงคล วานิชกร (2539 อ้างถึงใน อิทธิศักดิ์ อีสราบุญเดช, 2547) กล่าวว่า สถานประกอบการ หมายถึง กลุ่มผู้ใช้ผลผลิตจากสถานศึกษาด้านอาชีพโดยตรงตามลักษณะและประเภทของธุรกิจที่ดำเนินการสถานประกอบการแต่ละแห่งย่อมมีความต้องการแรงงานที่มีพื้นฐานความรู้และทักษะที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิตในสถานประกอบการนั้น ๆ รวมถึงเครื่องจักรกลที่ใช้ในการผลิตสิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของแรงงานที่ต้องการ

จากที่มีผู้ให้ความหมายของสถานประกอบการพอสรุปได้ว่าการมองสถานประกอบการใน 2 ลักษณะคือ 1) การเป็นผู้ประกอบการ คือ องค์กรของกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ดำเนินธุรกิจหาผลตอบแทนในรูปแบบกำไร และเมื่อประสบความสำเร็จในธุรกิจก็อาจตอบแทนคืนสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ให้ทุนการศึกษา 2) เป็นผู้ใช้แรงงานจากสถาบันการศึกษา และเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะของแรงงานที่ต้องการ

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จำนวน 20 คน (วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี. 2563) โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการร่วมจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ (Check List) ได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี มีลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's)

เกณฑ์ของการให้คะแนนตอนที่ 2 กำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน
5	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับมากที่สุด
4	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก
3	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับปานกลาง
2	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับน้อย
1	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบเติมข้อความการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยวิธีดังนี้

- นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบคำถาม แล้วนำมาลงรหัสข้อมูล และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตาราง
- วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์

ในการร่วมจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี สถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (อานินทร์ ศิลปจารุ, 2560 : 75)

4.50 - 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ความคิดเห็นของสถานประกอบการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิจัยด้วยตารางประกอบกับคำอธิบาย ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ปรากฏผลดังตาราง 1

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) ด้านทักษะพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .49) 2) ด้านความสามารถทางสังคม ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .62) 3) ด้านความสามารถและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .67) ตามลำดับ

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปจากผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างมีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะต่างๆ ที่ดี และมีการเตรียมพร้อมในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี จึงทำให้ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรีภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ ศรีแสงอ่อน (2557) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ของแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญ์ณิษฐ์ กมลภักดีวงศ์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อวิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี ภาพรวม

ความคิดเห็นของสถานประกอบการ	n = 20		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านทักษะพื้นฐาน	4.11	.49	มาก	1
2. ด้านความสามารถทางสังคม	4.10	.62	มาก	2
3. ด้านความสามารถและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	4.07	.67	มาก	3
รวม	4.09	.53	มาก	

ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิตในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอิทธิศักดิ์ อีสรานุกุลเดช (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีผลต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีและวิทยาลัยเทคนิคระยอง ผลการวิจัยพบว่า 1. สถานประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตรและการสอน อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. วิทยาลัยสารพัดช่าง ควรจัดอบรมและให้ความรู้คุณธรรมจริยธรรมแก่ครู-อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปอบรมสั่งสอนนักเรียน นักศึกษา ให้มีคุณธรรมและจริยธรรม มี

ระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ ให้มีทักษะพื้นฐานความสามารถทางสังคม และความสามารถและความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อความต้องการของสถานประกอบการ

2. นำผลการศึกษาไปวางแผนพัฒนาปรับปรุงเพื่อเชิญสถานประกอบการต่างๆ เข้าร่วมหารือถึงแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาการส่งนักศึกษาไปฝึกงานจะก่อให้เกิดผลดีต่อนักศึกษาฝึกงาน สถานศึกษา และสถานประกอบการต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งจะพบว่ามีข้อมูลที่ได้จะเป็นคะแนนความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไปเพื่อให้นักศึกษามีความหลากหลายและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ และควรเก็บข้อมูลในปีการศึกษาถัดไปเพื่อศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กัญญ์ณิษฐ์ กมลทิตตวงศ์. (2562). ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงาน สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562.
- กำธร รัตนธรรม. (2552). ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเทศบาล ตำบลแหลมทอง จังหวัดตราด. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑาทัย ครุฑเดชะ. (2550). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยกะปิ อำเภอมะนัง จังหวัดชลบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 17). บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี. วิทยาลัยสารพัดช่างปทุมธานี. (2564). ประวัติความเป็นมา. (2564, 14 เมษายน). <http://www.ppcollege.ac.th>.
- วิไลวรรณ ศรีแสงอ่อน. (2557). ศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อนักศึกษาฝึกงานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ของแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557. วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศรีอัมพร ปานพรหม. (2551). การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครูผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนกวดวิชาโรงเรียนโพธิ์. [สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิศักดิ์ อีสรานุกุลเดช. (2547). การศึกษาความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีผลต่อการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีและวิทยาลัยเทคนิคระยอง. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

โอกาสของธุรกิจอาหารผสมกัญชาของไทยและการสื่อสารกับผู้บริโภค

Opportunities for Thai hemp food businesses and microwave and entrepreneurs

กฤษฎคุณ ภาณิตยานกร¹

Kritchakhun bhanityanakorn

Article History

Received: September 15, 2021

Revised: October 30, 2021

Accepted: October 31, 2021

บทคัดย่อ

นับจากราชกิจจานุเบกษาได้เผยแพร่ประกาศกระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากกัญชาในทางการแพทย์และสามารถใช้เป็นส่วนผสมในอาหารและเครื่องดื่มได้อย่างถูกกฎหมาย ทำให้กระแสความนิยมกัญชาในไทยกลายเป็นประเด็นทางธุรกิจที่ผู้ประกอบการจำนวนมากให้ความสนใจและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของตลาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการในธุรกิจอาหาร บทความวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์โอกาสของธุรกิจอาหารผสมกัญชาของไทยและแนวทางการสื่อสารกับผู้บริโภค จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการในไทยมีความพร้อมที่จะประกอบธุรกิจอาหารผสมกัญชาแต่อาจมีข้อจำกัดในระยะเริ่มต้นในด้านปริมาณกัญชาและราคาใบกัญชาที่อาจเพิ่มสูงขึ้นมาก เนื่องจากในระยะเริ่มต้นผู้ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้สามารถปลูกกัญชาได้อย่างถูกกฎหมายมีจำนวนน้อยและการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ผสมกัญชาจะไม่สามารถกระทำได้ในประเทศคู่ค้าบางประเทศที่ไม่ได้มีนโยบายการเปิดเสรีด้านกัญชา นอกจากนี้ ประเด็นที่สำคัญที่สุดของธุรกิจอาหารผสมกัญชาคือการสื่อสารกับผู้บริโภคในแต่ละกลุ่มให้เข้าใจถึงประโยชน์และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นและอาจดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มใหม่ที่ไม่ได้มีพื้นฐานความสนใจในอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาให้หันมาบริโภคผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้

คำสำคัญ: กัญชา ธุรกิจอาหารผสมกัญชา การสื่อสารกับผู้บริโภคในธุรกิจอาหารผสมกัญชา

Abstract

Since the Royal Thai Government Gazette legalized cannabis usage for medical purposes and Food & Beverage. It caused a massive impact throughout the Thai business world. Many players would like to take part in this journey, especially the F&B entrepreneurs. This research is made to analyze the cannabis business

¹ นักวิชาการอิสระ

Independent scholar, E-mail: Kritchakhun.bh@gmail.com *Corresponding author

** บทความนี้ผ่านการนำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ Communication Arts RBRU ครั้งที่ 1

opportunity in an early stage and the consumer communication method. The study shows that many Thai entrepreneurs are willing to jump in but due to some restrictions, the marijuana price might be higher at the beginning. There are a few companies that obtain the production license. Also, the Importation and Exportation are not allowed in any trading partner that does not have this policy. Furthermore, the biggest question in F&B is how to communicate to each group of clients with understand the benefit and the side effect that might occur after consuming product and to reassure and to attract potential prospect whom might not have an interest before.

Keywords: Cannabis, Cannabis Food, Communication Method in Cannabis Food

บทนำ

กัญชาเป็นพืชล้มลุกชนิดหนึ่งซึ่งประเทศไทยจัดให้อยู่ในสารเสพติดชนิดให้โทษประเภทที่ 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (กฎหมายยาเสพติดและบทลงโทษ, 2562) แต่ในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมนี ฯลฯ อนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากกัญชาในทางการแพทย์เพื่อรักษาอาการเจ็บป่วย อาทิ ลดอาการคลื่นไส้อาเจียนในผู้ป่วยโรคมะเร็งหลังรับเคมีบำบัด ลดอาการปวดในผู้ป่วยโรคไขข้ออักเสบ เพิ่มความอยากอาหารในผู้ป่วยโรคเอดส์ (กัญชาทางการแพทย์, 2562) อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยเริ่มเล็งเห็นความสำคัญจากการใช้ประโยชน์ของกัญชาในทางการแพทย์ โดยราชกิจจานุเบกษา (15 ธ.ค. 63) ได้เผยแพร่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง “ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษประเภท 5 พ.ศ. 2563” ซึ่งมีเนื้อความเกี่ยวกับการยกเว้นกัญชาและกัญชงที่ผลิตในประเทศไทยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ได้โดยไม่ถือเป็นสารเสพติด อีกทั้ง

ราชกิจจานุเบกษา (25 ก.พ. 64) ได้เผยแพร่ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง “กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย” ซึ่งมีรายละเอียดให้สามารถนำส่วนประกอบของกัญชาและกัญชงตามที่กำหนดสามารถใช้ในการประกอบอาหารได้ ทำให้เกิดกระแสความสนใจให้แก่ผู้ประกอบการจำนวนมากที่ต้องการนำกัญชาไปต่อยอดในทางธุรกิจโดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจอาหาร

ธุรกิจอาหารผสมกัญชากำลังเป็นที่สนใจอย่างมากในประเทศไทยทั้งผู้ประกอบการรายเล็กและรายใหญ่ ทำให้ความต้องการใบกัญชาสดและแห้งเพิ่มขึ้นมากส่งผลให้ราคาใบกัญชาเพิ่มขึ้นประมาณ 10 เท่า (มติชน, 2564) โดย The Global Cannabis

Report คาดว่า ตลาดกัญชาโลกในปี 2567 จะมีมูลค่ากว่า 103,900 ล้านดอลลาร์ สรอ. แบ่งเป็นตลาดกัญชาเพื่อการแพทย์ราว 60% ของมูลค่าตลาด และอีก 40% เป็นตลาดกัญชาเพื่อการสันทนาการ สำหรับประเทศไทยหากผลักดันให้มีการใช้กัญชาทางการแพทย์และเชิงพาณิชย์ได้อย่างต่อเนื่อง อาจทำให้ตลาดกัญชาทางการแพทย์ของไทยมีมูลค่าราว 3,600 – 7,200 ล้านบาท แต่ยังมีขนาดเล็กมากเมื่อเทียบกับเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2564) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการศึกษาอย่างเปิดกว้างถึงประโยชน์ของกัญชาและการนำไปใช้ในปริมาณที่เหมาะสม แต่ด้วยภาพลักษณ์ของกัญชาในสังคมไทยที่ถูกจัดเป็นสารเสพติดให้โทษมาอย่างยาวนานอาจต้องใช้เวลาระยะหนึ่งเพื่อให้ผู้บริโภคมีมุมมองเชิงบวกต่อกัญชาเพิ่มขึ้นและอาจทำให้กัญชากลายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจไทยได้อย่างแท้จริงในระยะข้างหน้า ดังนั้น บทความฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวโน้มการทำตลาดด้านธุรกิจอาหารผสมกัญชา และการสื่อสารกับผู้บริโภคเกี่ยวกับกัญชาในธุรกิจอาหาร

แนวโน้มการทำตลาดด้านธุรกิจอาหาร

ผสมกัญชาของไทย

ธุรกิจร้านอาหารเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีความเชื่อมโยงสูงกับธุรกิจอื่นๆ ในประเทศ ทำให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับธุรกิจร้านอาหารทั้งในเชิงบวกและเชิงลบจะถูกส่งผ่านไปยังระบบเศรษฐกิจไทยได้อย่างทั่วถึง (Rangsima and Pirapat, 2019) อีกทั้งธุรกิจร้านอาหารของไทยยังมีมูลค่า

หมุนเวียนไม่ต่ำกว่า 4 แสนล้านบาทต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 4.7 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Products: GDP) ด้านบริการ (ศูนย์วิจัยกสิกร, 2563) แต่ในปี 2563 เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบอย่างมากจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้ผู้ประกอบการในหลายอุตสาหกรรมต้องปิดกิจการ เช่นเดียวกับผู้ประกอบการในธุรกิจอาหารที่รวมถึงธุรกิจร้านอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากมาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อบรรเทาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสฯ ด้วยเหตุนี้ การที่ประเทศไทยอนุญาตให้สามารถนำกัญชามาใช้เป็นส่วนประกอบในอาหารและเครื่องดื่มได้ จึงเป็นความหวัง โอกาสและความท้าทายใหม่ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารในประเทศไทย

แม้ว่าประเทศไทยจะเพิ่งอนุญาตให้สามารถใช้กัญชาเป็นส่วนผสมในอาหารและเครื่องดื่มได้ไม่นาน แต่ปัจจุบันมีผู้ประกอบการในธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มหลายรายที่มีความพร้อมในการจำหน่ายเมนูที่มีส่วนผสมของกัญชาทั้งผู้ประกอบการรายใหญ่และรายย่อย ทั้งนี้ กัญชาที่จะสามารถนำมาผสมลงในอาหารและเครื่องดื่มจะต้องมาจากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกอย่างถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น โดยส่วนของกัญชาและกัญชงที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ได้โดยไม่จัดเป็นสารเสพติดตามราชกิจจานุเบกษา (15 ธ.ค. 63) มีรายละเอียด ดังนี้

1. ใบที่ไม่ติดกับช่อดอก เปลือก ลำต้น เส้นใย กิ่ง ก้าน ราก
2. เมล็ดกัญชง น้ำมัน สารสกัดจากเมล็ดกัญชง
3. สารสกัดที่มีสาร Cannabidiol (CBD) เป็นส่วนประกอบและต้องมีสาร Tetrahydrocannabinol (THC) ไม่เกิน 0.2% โดยน้ำหนัก และ
4. กากที่เหลือจากการสกัดกัญชาซึ่งต้องมี THC ไม่เกิน 0.2% โดยน้ำหนัก (ราชกิจจานุเบกษา, 2563) หรืออาจกล่าวได้ว่าช่อดอกกัญชงและกัญชา รวมทั้งเมล็ดกัญชงยังคงจัดเป็นสารเสพติด (หลักทรัพย์ไทยพาณิชย์, 2564) อีกทั้งการปลูกกัญชวยังคงต้องทำร่วมกับหน่วยงานภาครัฐจึงอาจมีข้อจำกัดในด้านอุปทานกัญชาในระยะเริ่มต้น

ด้านพฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีต่ออาหารผสมกัญชาจากการสืบค้นข้อมูลใน Social Media พบว่าผู้บริโภคให้ความสนใจแก่อาหารและเครื่องดื่มที่ผสมกัญชาเป็นอย่างมาก ดังเช่นในงานกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้การนำส่วนประกอบกัญชาที่ไม่ใช่ยาเสพติดมาใช้ประโยชน์ครั้งที่ 1 ของกรมการแพทย์แผน

ไทยและกรมแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้เชิญผู้ประกอบการร้านอาหารและเครื่องดื่มมาทดลองจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มผสมกัญชา โดยนายกันตพัฒน์ พชรสุวิวัฒน์ หนึ่งในผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ

กล่าวว่าจากการร่วมงานทำให้ทราบว่าคนไทยมีความตื่นตัวและให้ความสนใจกับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของกัญชาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอาหาร เพราะทราบถึงสรรพคุณที่ดีของกัญชหากนำมาใช้อย่างถูกวิธี ส่วนในด้านของต้นทุนการผลิตหากในอนาคตมีการปลูกกัญชาเป็นจำนวนมากคาดว่าจะทำให้ราคาใบกัญชาถูกลงและไม่ทำให้ต้นทุนของตนเพิ่มขึ้นมาก ส่งผลให้สามารถขายอาหารที่มีส่วนผสมของกัญชาได้ในราคาที่มิสูงจากราคาปกติมากได้

เมื่อพิจารณาถึงโอกาสและความเป็นไปได้ในการทำธุรกิจอาหารผสมกัญชาของไทยพบว่ามีความเป็นไปได้สูงเนื่องจากมีทั้งอุปสงค์และอุปทานรองรับอยู่ในตลาด โดยเฉพาะธุรกิจร้านอาหารที่นำกัญชามาผสมลงในอาหารสามารถเปิดให้บริการได้ทันที แต่ธุรกิจอาหารประเภทที่ต้องได้รับการอนุมัติจากองค์การอาหารและยา (อย.) อาจต้องใช้เวลาประมาณ 7 เดือนนับจากปัจจุบัน และยังมีข้อจำกัดในเรื่องของกัญชาที่นำมาใช้จะต้องมาจากผู้ปลูกที่ได้รับอนุญาตและทำร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเท่านั้นซึ่งมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับความต้องการในตลาด อีกทั้งรัฐบาลประกาศห้ามนำเข้ากัญชาเป็นเวลา 5 ปี ส่งผลให้ราคาใบกัญชาในระยะแรกอาจมีราคาสูงถึง 1 แสนบาทต่อกิโลกรัม (ธนาคารกรุงเทพ, 2564) อย่างไรก็ตาม กลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จะได้รับประโยชน์จากผลผลิตกัญชาล็อตแรกที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกอย่างถูกต้องตามกฎหมายคาดว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีฐานการผลิตและช่องทางการค้าที่แข็งแกร่ง ซึ่งนับเป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายกลางและรายย่อยที่อาจสูญเสียโอกาสในการเข้าแข่งขันส่วนแบ่งทางการตลาดของธุรกิจอาหารผสมกัญชาในระยะเริ่มต้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงการส่งออกอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาพบว่าในประเทศคู่ค้าบางประเทศอาจไม่สามารถส่งออกได้ เนื่องจากติดข้อกฎหมายหากประเทศนั้นๆ ยังไม่มีการเปิดเสรีกัญชา รวมถึงมีการจำกัดอายุในกลุ่มของผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การสื่อสารกับผู้บริโภคนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการบริโภคกัญชานั้นไม่ได้มีแต่ข้อดีเพียงด้านเดียว ศูนย์วิจัยกสิกร

ไทยกล่าวว่าการสร้างความเชื่อมั่นด้านการรักษาความปลอดภัย หรือผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้แก่ผู้บริโภคนับว่าเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด ดังนั้น การสื่อสารกับผู้บริโภคอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมาถึงประโยชน์และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนผสมของกัญชาจึงเป็นประเด็นที่ผู้ประกอบการและภาครัฐควรตระหนักถึงและแสดงท่าทีที่ชัดเจนเพื่อช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคเพิ่มขึ้น

การสื่อสารกับผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์อาหารที่มีส่วนผสมของกัญชา

ดังที่กล่าวไปข้างต้นการสื่อสารกับผู้บริโภคนับเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด โดยผู้บริโภคในธุรกิจอาหารผสมกัญชาอาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภทตามความสนใจ คือ กลุ่มที่มีความสนใจในผลิตภัณฑ์อาหารผสมกัญชา และกลุ่มที่ไม่มีความสนใจในผลิตภัณฑ์อาหารผสมกัญชา จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริโภคกลุ่มแรกที่มีพื้นฐานความสนใจในผลิตภัณฑ์อาหารผสมกัญชา พบว่าผู้บริโภคในกลุ่มนี้ค่อนข้างตระหนักถึงประโยชน์และผลข้างเคียงจากการบริโภคอาหารที่มีส่วนผสมของกัญชาได้เป็นอย่างดีและยอมรับผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นได้ หากแต่ประเด็นที่ผู้บริโภคกลุ่มนี้สนใจและอาจจัดเป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ผู้ประกอบการสามารถดึงดูดเด่นผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มผสมกัญชาของตนให้โดดเด่นและแตกต่างจากผู้ประกอบการรายอื่นได้ คือ การออกฤทธิ์ที่ต่างกันไปตามสายพันธุ์ของกัญชา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้บริโภคในกลุ่มที่มีความสนใจผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่ผสมกัญชาเป็นพื้นฐานอยู่แล้วต้องการทราบรายละเอียดของกัญชาในแต่ละสายพันธุ์เพื่อที่จะสามารถเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาในสายพันธุ์ที่ตนสนใจ ทั้งนี้ กัญชามี 3 สายพันธุ์ที่พบบ่อย ได้แก่

1.สายพันธุ์ซาติวา (Cannabis Sativa) มีลำต้นหนา ความสูงของต้นเมื่อโตเต็มที่อยู่ที่ 6 เมตร ลักษณะใบเรียวยาว มีสีเขียวอ่อน โดยสายพันธุ์นี้จะมีสาร THC ซึ่งออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทสูงกว่าสายพันธุ์อินดิกา 2.สายพันธุ์อินดิกา (Cannabis Indica) มีลำต้นพุ่มเตี้ย ความสูงเมื่อโตเต็มที่ประมาณ 1.8 เมตร ใบกว้าง สั้น มีสีเขียวเข้ม โดยสารพันธุ์นี้มีสาร CBD (Cannabidiol) ซึ่งออกฤทธิ์ระงับประสาท (Sedative) ทำให้กล้ามเนื้อ

ผ่อนคลาย ลดอาการปวดเรื้อรัง 3.สายพันธุ์รูเดราลิส (Cannabis ruderalis) มีลำต้นเตี้ยที่สุดในบรรดา 3 สายพันธุ์ ดอกคล้ายวัชพืช ใบกว้างมี 3 แฉก เติบโตเร็ว อยู่ได้ทั้งอากาศร้อนและเย็น สายพันธุ์นี้มีปริมาณสาร THC น้อย (เมื่อเทียบกับสองสายพันธุ์แรก) แต่มี CBD สูง มักนำไปผสมข้ามสายพันธุ์ (hybrid) กับซาติวาและอินดิกาเพื่อให้ได้คุณสมบัติทางยา ซึ่งการที่ผู้ประกอบการมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องสายพันธุ์ของกัญชาเป็นอย่างดียังช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ประกอบการอีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงผู้บริโภคกลุ่มที่ 2 จากการสอบถามผู้บริโภคที่ไม่มีพื้นฐานความสนใจในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา ส่วนหนึ่งจากการที่ยังติดภาพลักษณ์กัญชาที่ถูกจัดให้เป็นสารเสพติด และไม่มีความมั่นใจในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา ซึ่งผู้ประกอบการควรตระหนักถึงประเด็นดังกล่าวและทำการตลาดที่สามารถสื่อสารได้อย่างละเอียด ชัดเจน และเข้าใจได้ง่ายเพื่อให้ผู้บริโภคเปิดใจและมีความเชื่อมั่นเพิ่มมากขึ้นต่อการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา รวมถึงการให้ความรู้ด้านความแตกต่างของกัญชาแต่ละสายพันธุ์อาจช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้บริโภคกลุ่มนี้ได้เช่นกัน

นอกจากนี้ สิ่งที่ผู้ประกอบการอาจสามารถสื่อสารกับผู้บริโภคทั้ง 2 กลุ่มเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด คือ ช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มทางเลือกให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ได้เพิ่มขึ้น รวมถึงลูกค้าบางกลุ่มอาจต้องการเป็นส่วนตัวในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา ช่องทางการขายออนไลน์หรือการส่งเดลิเวอรี่อาจช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถขยายฐานลูกค้าได้เพิ่มขึ้น รวมถึงการเพิ่มความหลากหลายของสินค้าเพื่อให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มได้หลายรูปแบบ อาทิ ในปัจจุบันอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชามักเป็นอาหารและเครื่องดื่มทำสด เช่น ก๋วยเตี๋ยว พิซซ่า ข้าวขาหมู กาแฟ ซึ่งผู้ประกอบการอาจปรับเปลี่ยนรูปแบบเป็น เจลลี่กัญชา ผงปรุงรสกัญชา หมากฝรั่งหรือลูกอมผสมกัญชา เพื่อให้ผู้บริโภคปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์และมีทางเลือกเพิ่มขึ้นในการบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชา

โดยสรุป หลักการสำคัญที่จะช่วยเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดและขยายฐานลูกค้าของผู้ประกอบการในธุรกิจอาหารที่

มีส่วนผสมของกัญชา คือ การสื่อสารกับผู้บริโภคในแต่ละกลุ่มให้ตรงประเด็นเพื่อช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นและความน่าสนใจในผลิตภัณฑ์ของตน

บทสรุป

ประเทศไทยพึ่งอนุญาตให้สามารถใช้ประโยชน์จากกัญชาทางการแพทย์และใช้เป็นส่วนผสมในอาหารและเครื่องดื่มได้ ซึ่งนโยบายการเปิดเสรีกัญชาดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการในไทยตื่นตัวและต้องการเป็นส่วนหนึ่งของตลาดกัญชาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการในธุรกิจอาหาร จากการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการมีความพร้อมที่จะประกอบธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาเนื่องจากผู้บริโภคให้กระแสตอบรับเป็นอย่างดี ทำให้ตลาดนี้มีความพร้อมทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อย่างไรก็ดี ในระยะเริ่มต้นอาจเกิดปัญหาการขาดแคลน

ใบกัญชา และราคากัญชาที่อาจเพิ่มขึ้นสูงมากเนื่องจากกัญชาที่สามารถใช้ได้จะต้องมาจากผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกระทำร่วมกับภาครัฐ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนับเป็นอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายกลางและรายย่อยให้สูญเสียโอกาสในการเข้าช่วงชิงส่วนแบ่งทางการตลาดในระยะเริ่มต้นได้ อีกทั้งการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาอาจทำได้ยากเนื่องจากติดปัญหาทางข้อกำหนดหากประเทศคู่ค้ายังไม่มียุทธศาสตร์กัญชา อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดในการธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาคือการสื่อสารกับผู้บริโภคให้เข้าใจถึงประโยชน์และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ดังกล่าว เพื่อให้ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นและอาจดึงดูดผู้บริโภคกลุ่มใหม่ที่มิได้มีพื้นฐานความสนใจในอาหารและเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของกัญชาให้หันมาบริโภคผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้

บรรณานุกรม

- กัญชาทางการแพทย์. (2561, 20 เมษายน). 33 ประเทศที่อนุญาตให้มีการใช้กัญชาทางการแพทย์ ประเทศไหนเสกกัญชาได้ไม่ผิดกฎหมาย. บทความการใช้กัญชาทางการแพทย์. <https://www.xn--12carlo5dc9cwbh2moabc0urg.com/2019/04/legality-of-cannabis-for-medical-and-recreational.html>.
- กฎหมายยาเสพติดและบทลงโทษ. (ม.ป.ป). กฎหมายยาเสพติดและบทลงโทษ. http://www.thailaws.com/aboutthailaw/knowledge_62.htm.
- ธนาคารกรุงเทพ. (2564, 6 กุมภาพันธ์). อาหารเครื่องดื่ม เทรนด์ธุรกิจดาวรุ่ง. www.bangkokbanksme.com/en/food-beverage-business-trend.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2563. (2563, 14 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 290. หน้า 33-34.
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 424) พ.ศ. 2564 ออกตามความในพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 เรื่อง กำหนดอาหารที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย. (2564, 25 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 45. หน้า 32.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2564, 14 มีนาคม). “ศูนย์วิจัยกสิกรไทย” ประเมินมูลค่าตลาดกัญชาไทยมีลุ้นแตะ 7 พันล้านบาท. <https://www.prachachat.net/finance/news-629310>.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2564, 18 กุมภาพันธ์). ปลดล็อกกัญชา ... ความหวังของผู้ประกอบการและ ร้านอาหารไทย. <https://mgronline.com/smes/detail/9640000016094>.
- มติชนออนไลน์. (2564, 4 มีนาคม). กัญชาราคาพุ่งโหดกิโลกรัมละ 15,000 บาท ใบแห้ง 4 หนัก ปชช.แห่หาข้อมูล-ขอปลูก. https://www.matichon.co.th/economy/news_2606832.

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2563, 2 มกราคม). ธุรกิจร้านอาหารเผชิญกับโจทย์ท้าทายสูงและรูปแบบการแข่งขันที่เปลี่ยนไป คาดมีมูลค่า 4.37 – 4.41 แสนล้านบาท (กระแสทรรศน์ ฉบับที่ 3067). <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/z3067.aspx>.
- Douglas J. Peckenpaugh. (2020, 23 June). *Taking a Look at Today's Cannabis Consumer*. Food Engineering. <https://www.foodengineeringmag.com/articles/98969-taking-a-look-at-todays-cannabis-consumer>
- Piraprt Pareeratanasomporn and Rangsim Srisawat. (2019). *A Network Analysis of Thailand's Micro-Macro Economic* [Unpublished master's thesis]. Thammasat University.
- Toakaecafe. (2564, 12 กุมภาพันธ์). โมเดลธุรกิจใหม่ร้านอาหารกัญชานำร่อง 3 ร้านดัง. <https://www.taokaecafe.com/business-news-detail.asp?t=554>

